

MAGYAR LAP

3. Lel

Posta postalá p.
aprobárl Dir.

Postform
912/1934

T. „Otthon” Írók és Hirlapírók köre
Posta-körút 9-11.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 233 (1379) szám * Szerda, 1936 október 14

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Krisztus mondta:

„Szánom a sereget...”

Írta: Friedrich Muckermann S. J.*

A katolikus sajtónak a Vatikánvárosban rendezett világiállítás mellett, szeptember végén és október elején még egy másik sajtóbemutató is látható volt Rómában. A *Letteres de Rome* c. folyóirat helyiségeiben — ez a lap a bolsevista mozgalmakról informálja a világot — a kommunista világsajtót is kiállították. Valószínű, hogy sohasem volt még kiállítás, amely a bemutatott dolgok gazdagsága és a problémák szellemi átfogása tekintetében ezzel felvethette volna a versenyt. Az uralkodó szempont a vallási volt s a legfontosabb országok voltak képviselve. De bármily bámulatraméltó is volt az anyag tömege, amelyet nagyrészt a távoli Kinából, Mexikóból, Észak- és Dél-Amerikából szereztek meg, a szép renden, amely mindenben a jelentőségének megfelelően domborított ki, talán még jobban kellett csodálkozni. A kiállítás fogalmát nyújtott arról az óriási dinamikáról, amely a kommunista mozgalmat életeti. Bevilágított azokba a földalatti csatornába, amelyekben át ez a szörnyű ár minden földrészt elér és átjár. Sok jámbor polgárnak csak itt nyílt ki a szeme s csak itt látta meg, mi az, hogy *organizáció* s milyen képességek rejlenek benne. A kiállítás érthető okokból magánjellegű volt, azt csak igazi érdeklődők számára rendezték. Így az emberek elitje kereste fel, akik között Pacelli bíbornok-államtikárt és Pizzardo helyettes államtikárt láthatuk a számos világi és egyházi méltóság között.

A megtekintése ezeknek a termeknek, amelyek tömve voltak az Isten, Krisztus, az Egyház és az emberiség minden szent eszménye ellen irányuló, leggyűlölködőbb propagandával, mély hatást gyakorolt mindenkiire. Ha szavakba akartuk volna foglalni ezt a hatást, a nyomozó kérdéshez érkezünk volna el végül is: *Hogyan lehetséges, hogy emberek ilyen irtóztalosan tudjanak gyűlölni? Hogyan lehetséges, hogy épp a Láthatatlan, azaz Isten és vallás és az a látható, amely ennek a Láthatatlannak jelképe és kifejezése lett, az Egyház és vezetői tudták magukra vonni ezt a minden fogalmat felülmúló gyűlöletet?* Még ha meg is engedjük, hogy az Egyház nem volt mindig minden tagjában példakép és egyházfejedelmek is akadtak néhány helyen, akik tökéletlenül teljesítették a kötelességüket, sőt olyanok is lehetnek, akik bár keresztényeknek nevezték magukat, a vallással egyenesen világi célok javára éltek vissza, még akkor se találjuk meg egy ilyen gyűlölet, ekkora cinizmus és feneketlen gonoszság magyarázatát. *Vajjon az Egyház az, aki a fegyverkezési ipart ma a kezében tartja? Vajjon az Egyház az, aki ma háborúról és békéről dönt? Az Egyház készíti tán az igazságtalan tarifa-egyezményeket? Az Egyház uralma alatt nyög tán a kínai kul? Hogyan lehet hát e dolgok miatt éppen az Egyházat gyűlölni?* Még ha igaz is volna, hogy az Egyház néhány tagja ellenszegül az egészséges haladásnak (amiről most nem vitatkozunk), akkor se lehetne néhány személy megbocsájtható szellemi

* A világhírű német jezsuita ez idő szerint Rómában tartózkodik, ahol igen fontos helyet tölt be. Onnan küldte írását a „Magyar Lapok”-nak.

korlátoltságával és reakciós érzületével egy ilyen foku gyűlöletet megmagyarázni, ami egyébként éppenséggel nem csak ezekre a körökre irányul, hanem egyszerűen mindenre, ami az Egyházzal összefüggésben van. *Nincsen olyan indok a földön, ami az emberi értelmet kielégítő magyarázata lehetne annak, hogy úgy tudjon gyűlölni valaki, hogy ártatlan apácákat, — akik semmi mást nem tesznek, mint betegket, kommunista és bolsevista betegket is, ápolnak, — meggyalázzni, megcsonkítani és benzínlámpákban elégetni tudjon.*

Ez előtt a kiállítás előtt minden elfogulatlan embernek meg kell érteni, hogy a *bolsevizmus több, mint gazdasági rendszer és politika, több mint a proletárok elkeseredése a rossz bérek és a rossz lakások miatt! ... Legbensőbb lényegében a bolsevizmus maga a rombolás, a szellem, amelyben a szeretet utolsó szikrája is kialudt. A világosság birodalmából a sötétségbe taszított Lucifer. Ez a felismerés fontos, mert nélküle fogalma se lehet az európai kultúra és a keresztény hagyomány hordozójának arról, hogy tulajdonképpen mi a bolsevizmus s*

e nélkül továbbra is olyan hatástalan eszközökkel harcolna ellene, mint eddig.

Valóban a proletárság ügye volna a bolsevizmus? Mekkora oktalanság! A proletárság talán nyomorog, talán szerencsétlen, de az a gyűlölet, amely itt megnyilvánul, idegen tőle. *Hízen akik ma a bolsevizmust vezetik, egyáltalán nem proletárok. Milliomosok, akik a proletárság mögé bíjnak. A régi szabadgondolkodók örökösei, akik szerszámokká teszik a munkást. A legszívesebben igazi proletárokat vezettem volna ebbe a kiállításba, hogy egyszerű tisztába jöjjenek azzal, mennyire becsapják őket ezek az isten- és embergyűlölők. Igaz bolsevistákról szerzett tapasztalataim mindenestre megtanítottak arra, hogy túlnyomó többségüknek fogalmuk sincs arról, milyen hatalmakat szolgálnak, milyen szabadgondolkodást támogatnak és milyen milliomosoknak biztosítanak megélhetést. Ó, hogy szeretnék megállani velük egy kép előtt, amely a Megváltót ábrázolja, amint hatalmas, nehéz keresztjét az emberekre helyezi s a nehéz életet, megváltása által, így még nehezebbé teszi. Minden proletárnak meg kellene végre tudni: Kicsoda Krisztus, mit követel meg Övétől, mit nyújt a munkásoknak és a szűkséget szenvedőknek a földön...*

És emellett imádkoznék titokban azért a szeretetért és türelemért, amit ezekkel a félrevezetettekkel szemben tanúsítani kell, akik nem tudják, hogy mit cselekszenek...

Ujabb világfeszültség állott elő a francia kommunisták németellenes kijelentései nyomán

Németország tiltakozó lépésre készül

Párizsból jelentik: Párizsban élénk aggodalmat keletkezett az a hír, hogy a német kormány hivatalos tiltakozó lépést szándékozik tenni a francia kormánynál a francia kommunista vezetésben és Strassburgban vasárnap elhangzott kijelentései miatt.

A sajtó egyrésze tiltakozik a francia belpolitikába való német beavatkozás ellen. Az *Ami du Peuple* azt írja, jó volna, ha a *Humanité* végre közzétenné a beszédek szövegét, mert azokat, úgy látszik, csak Berlinben ismerik. Különösen tartja a lap, hogy a francia kommunista párt a német nemzeti-szociálistáknak tartotta fenn a beszéd szövegét és Párizsban azt senki sem ismeri. Az *Echo de Paris* szerint még a francia külügyminisztériummal sem közölték a beszédek tartalmát.

Az angolok aggódnak. A németek a Rajna-vidék új megerősítésével válaszolnak

Londonból jelentik: Az angol sajtó figyelemmel fordul Hitler és munkatársainak barchtesgadeni találkozója felé. Ugy hiszik, hogy ez a találkozó foglalkozni fog azokkal a sértő kijelentésekkel, melyeket Thorez francia kommunista vezér most vasárnap használt Hitlerrel, mint államfővel szemben.

A *Daily Telegraph* szerint az angol kormány komolyan aggódik, hogy a helyzet súlyos

bonyolalmakra vezethet és veszedelmes francia-német határsúrlódást idézhet elő.

A párizsi angol nagykövetség valószínűleg utasítást kap, hogy közölje a francia kormánynyal Angliának azt a reményét, hogy a francia kormány mindent elkövet a további incidensek elhárítására.

Párizsi lapok értesülése szerint viszont Delbos külügyminiszter azt fogja felelni a német tiltakozásra, hogy

egyetlen francia kormány sem gondolhat a szólásszabadság korlátozására.

A *Daily Express* szerint várható az a bejelentés, hogy Németország további megerősítést visz a Rajnavidékre s ott az erődépítést is megkezdi. Ennél a bejelentésénél hivatkozni fog a szovjet nagyfoku fegyverkezésére és az általános fegyverkezési versenyre, mely Németország megerősítését teszi szükségessé.

Belgium Franciaország felé épít erődítményeket

Berlinből jelentik: A külföldi sajtó meglepő hírt közöl. Arról van szó, hogy Belgium nem garantálja többé Franciaország keleti határainak sértetlenségét. Ezt a hírt alátámasztani látszik az a fontos körülmény, hogy a Belgiumban most folyó erődítmények nem Né-

Mély álmom..., de...

a baktériumok nem alszanak. Éppen éjjel támadják meg a fogakat. Ne adjon alkalmat rá, hogy az ételmaradványokon elterjedjenek. Minden étkezés után, különösen lefekvés előtt mossa ki száját és kefélje meg alaposan fogait

NIVEA fogkrémmel

Tisztántartja és fehériti a fogakat, öde leheletet kölcsönöz. Kiváló jóhatású, így a NIVEA készítmény.

24 Laj

met, hanem Franciaország felé nyújtanak a messzehordó útegeknek jó kilövést. A Namur erődcsoportot pedig úgy építik, hogy francia oldalról jövő támadás ellen is védelmet nyújtanak.

A *Berliner Tagblatt* szerint az *Arlberg*-csatornát is védelemre készítik elő. Ennek az intézkedésnek hatásai okokon kívül külpolitikai okai is vannak. A lap szerint

a belga vezérkart elkésztette, hogy a franciá vezérkar Belgium határában erődöket építtet.

Ez a bizalmatlanság jelének minősíti a belga hadsereggel szemben. Ugyanakkor a francia vezérkar azt követeli, hogy háború esetén vonják ki Belgiumból a belga csapatokat és vigyék francia területre, ami azt jelenti, hogy Belgium ismét hadszínter lenne. A belga vezérkar ez elől elzárkózott és ezzel kezdődtek az ellentétek.

Másik oka a fordulatnak az, hogy Belgium meguntta már, hogy a hűbéres szerepét játssza Franciaországgal szemben.

De eltávolodott a belga kormány a francia külpolitikától is. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy nem Német-, hanem Franciaország ellen védekezik, mert feltételezi, hogy német-francia háború esetén a franciák lesznek azok, akik Belgium semlegességét kényszerhelyzetben megsértik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.27 fél, London 21.31, Newyork 43.37, Brüsszel 73.10, Milánó 22.85, Amsterdam 23.35, Berlin 174.35, Bécs — schilling — 73, Prága 15.32 fél, Varsó 81.50, Belgrád 10.00, București 325.

Sámbár Mátyás emlékezete

Történelmi tanulmány. Írta: **Biró Lajos***

A múlt év novemberében elhunyt Pál István prélátus azt odorheui római katolikus plébánia keziratos történetében azt írja, hogy a jelenlegi Szent Miklós-templom oltár- és falrakasztott képei a jezsuiták idejéből valók. Úgy szintén a régi jezsuita templomból való a főoltáron levő hat ezüst- és két bronz- rokokó stílusú nagy gyertyatartó is. Hasonlóan a régi jezsuita templomból valók Loyolai Szent Ignácnak és Navéri Szent Ferenek fából készült szép szobrai, amelyek 1906-ig, a márványoltár-építkezésig és a villanyvilágítás bevezetéséig, a főoltár két oldalán állottak. Említett évben a szobrokat, hogy a kandelabereknek helyük legyen, a plébániai lakban, a lépcsőfeljárati ablakaiban helyezték el.

De nemcsak az oltárképek és szobrok hirdetik a kapcsolatot a jezsuiták korával, hanem maga a jelenlegi templom is, amelybe beleépítették a régi jezsuita templomnak minden felhasználható anyagát, köveit és tégláit is.

Az alatt a közel 150 esztendő alatt, amíg a jezsuiták vezették az odorheui plébániát és nevelték a gimnázium ifjúságát, száz meg száz jezus-társasági alva gyújtotta az áldozat szent tűzét és mutatta be a szentmiseáldozatot ezek

A nagyszerű történelmi tanulmányra külön is felhívjuk olvasóink figyelmét. Szerk.

Hodzsa csehszlovák miniszterelnök lapja semlegességet kíván a szovjettel szemben

Új fordulat jelei a csehek szovjetbarát külpolitikájában

Prágából jelentik: Csehszlovák politikai körökben nagy feltűnést keltett *Hodzsa* lapjának, a *Venkov*-nak vezércikke, mely arra enged következtetni, hogy a Csehszlovákiában, főként Szlovenszko híbhű népének bolsevista-ellenes hangulata miatt újabb külpolitikai fordulat áll elő. A lap szerint *Eden* és *Beck* lengyel külügyminiszter, akik a kulisszák mögött, titokban találkoztak, új semlegességi egyezménytervezetről tárgyaltak. Ezt az egyezményt Lengyelország, Csehszlovákia, Románia és Litvánia kötné meg és arra irányulna, hogy semmi körülmények között nem engednek át területükön német csapatokat. Így akariják lelohasztani a német támadási szándékot a szovjet ellen.

A *Venkov* ehhez a hírhez érdekes kommentárt fűz. Azt mondja: nem elég ha Csehszlovákiát nem fenyegeti a német csapatok átvonulása, mert

Csehszlovákia a szovjet hadsereg számára sem kíván felvonulási terület lenni. Ne csak a német hadseregnek tilták meg, hogy átvonulhasson Csehszlovákia területén, hanem a szovjetnek is.

Az oradeai tankerületi főigazgató felfüggesztette a carei és tasnadi iskolai birságok behajtását. Mint ismeretes, a tasnadi és carei rom. kat. iskolák előadási joga valamint a tannyelv kérdésében hosszabb idő óta vita áll fenn a miniszterium és az iskolafenntartó egyházközösségek között. Ebből kifolyólag a tanügyi hatóságok szabályellenesnek minősítették a beiratkozásokat s egyidejűleg birságot róttak ki minden szülőre, mert gyermeke nem az állami iskolába jár. Több száz szülő ellen már meg is kezdték az adóhivatalok a végrehajtási eljárást, ami a szülők körében nagy elkeseredést váltott ki. Ezen sérelem orvoslásáért dr. Patzkó Elemér oradeai ügyvéd útján az érdekeltek a tanügyi hatósághoz fordultak s többszöri közbenjárás után Bota Gheorghe tankerületi főigazgató rendeletet adott ki, mellyel felfüggeszti a birságok végrehajtását, míg a miniszterium a vitás kérdésben véglegesen dönt. Bota tankerületi főigazgató, a vitás kérdések bevizsgálására a napokban személyesen fog kiszállni Careibe és Tasnadra.

Óriási szenzációként hat a cikknek az a ki-jelentése, hogy Csehszlovákia az érdekközösségek mai korszakában nem hivatkozhat arra a szovjet szerződésre, melynek keresztül vitele olyan nehéz és annyi akadályba ütközik. A cseh politika akkor jár el helyesen, ha Csehszlovákiát a teljes semlegesség álláspontjára helyezi, mert így elkerülheti, hogy hadszíntere legyen a két hatalom összecsapásának.

Ebből a vezérek közül arra lehet következtetni, hogy Hodzsa távolodni kíván az eddigi szoros szovjet-cseh szövetség politikájától.

CISAR ÉRSEK TIMISOARÁN. Timisoara. Saját tud. *Cisar* érsek a bihormegyei tariani birtokok meglátogatása után autóval Timisoarára érkezett jogtanácsosa kíséretében. Az érsek meglátogatta *Pacha* Agoston megyéspüspököt, aki nem rég épült fel betegségéből. Azután a III. kerületi Salvatoriánusok templomába hajtatott az érsek, ahol megtekintette a templom új faragott faoltárát. Timisoaráról Pagetre, az érsekség erdőibe ment *Cisar* érsek s onnan visszatér Bucurestibe.

szülötte, de harcok egyéniség, markáns alak ő maga is, akit az elfogult és rosszakaratú kritika túlságosan sötét színekkel szokott ábrázolni, s akit felelőssé tettek kora minden érdecségeért, eltévelyedésért.

Nemesi család sarjadéka; 1617. április 27-én született a Dráva mellett fekvő Varasdombon.

A családi kör jótékony hatással volt az eszes és minden szép iránt fogékony gyermekre. Itt gyökerezett bele jellemének alapvonása: *a rendíthetetlen hit, a mélyes katolikus érzés és magyar öntudat, mert a család is s ő is magyarnak érezte magát és annak is tartották később rendtársai is.* Harcos szelleme is szülőföldjén formálódott ki már ifjúkorában, mert ott voltak azok a végvárak, amelyekből a magyar seregek sokszor csaptak le győzelmesen az országot nyomorító törökre.

A kitünő tehetségű és nagy szorgalmu ifjú a Pázmány-alapította győri kollégiumban végzi középiskolai tanulmányait s tanárainak bálványozott büszkesége. Már az iskolában eszményképe lesz a bihorosi méltóságig emelkedett nagy Pázmány, akinek széleskörű tudását, lángoló lelkesedését, főképpen pedig az ellenreformáció harcaiban való bámulatos vitatkozó erejét esodálja és elhatározza, hogy nagy eszményképeinek koszorúja után fog törekedni.

Pázmány halálának évében, 1637-ben kéri a jezsuita rendbe való felvételét. A kérést teljesítik s ő ugyanazon év október 10-én beöltözik jezsuitának. Még a próbaévet el sem végzi, már is Pozsonyba küldik az I. és II. gimn. osztályok tanítására. Két év múlva, 1640-ben Grácba megy a bölcsészeti tanfolyam hallga-

előtt a régi templomból reánk maradt oltárképek előtt s mi mégis ezekre a jezus-társasági atyákra nem igen szoktunk gondolni, pedig nélkülük, az ő buzgó közreműködésük nélkül aligha emelkednék ma templom a Szent Miklós-hegyén, aligha volna oltár, ahol az áldozat szent tűze kigyulladon és a lőmjén illata az ég felé szálljon; aligha volna iskola és fiúnevelő intézet a keresztény középiskolai oktatás és nevelés céljára.

Mint hogy a templom s az oltárok állanak, még pedig azokkal az oltárképekkel, amelyek előtt a jezsuiták közel másfél századon át annyi kegyelmet esdettek le és osztogattak, a Jezus Társaság keletkezésének négyszázados örömmünnepe alkalmából helyőrválnak és időszórónék tartom, hogy ennek a kiváló rendnek sok érdemes és névtelen katonája mellett egyik kimagasló tagjáról emlékezni meg, akinek sokat, igen sokat köszönhet nemcsak az odorheui plébánia és a főgimnázium, hanem az egész magyar katolicizmus is. Ez a férfiú *Sámbár* Mátyás, jezus-társasági áldozópap, a teológia doktora és hittérítő, akinek porai imimár 250 esztendő óta pihennek a zágrábi temetőben.

Sámbár Mátyás alakja a XVII. század küzdelmekkel teljes, forrongó világában tűnik fel. Akkor, midőn *Pázmány* Péter vezetése alatt a Loyolai Szent Ignációl megalapított Jezus-Társasága pártatlan fegyelmű, rendkívül képzett s tagjaival megindítja az ellenreformációt, hogy a katolikus vallást a régi főnyébe visszaállítsa.

Sámbár Mátyás nemesak harcos század

Madrid az ostromzárban

A kormány nem bizik az ellenállás sikerében. A nemzeti csapatok újabb előhaladásai

Párizsból jelentik: Madridból érkező hírek azt mutatják, hogy maga a madridi kormány sem bizik abban, hogy megfelelő eszközökkel rendelkezik a nemzeti csapatok ostromának elhárítására. A kormány részéről nap-nap után olyan nyilatkozatok hangzanak el, amelyekből ez a tény nyilvánvalóvá válik.

A madridi kormány külügyminisztere hétfőn a marxista ifjuság előtt tartott beszédében óvintett az optimizmustól. Hangoztatta, hogy a veszéllyel szembe kell nézni és minden erőt összpontosítani kell; a legsürgősebb feladat Madrid megvédelmezése és megmentése.

La Corunából jelentik: Hajnalban kiadott közlemény szerint a nemzeti csapatok elfoglalták Naval-Villa, Rosa del Cuelpo és Vidrios községeket. A vörös csapatok ezen a frontszakaszon súlyos veszteségeket szenvedtek. Llano tábornok csapatai délen Selmies községet foglalták el.

Sevillából jelentik: Az Avila-körül harokban elfogott kommunisták azt állítják, hogy a

Mindenkin segít és ön semmit sem tud róla?

Lotion
Faciale
Scherk

(SCHERK ALGOLZI)

SCHERK

Tehát épp itt az ideje, hogy megismerje a Scherk arcvizet! Akkor az Ön arcbőre is rövidesen megjavul, teljesen tiszta lesz és olyan puha, mint a selyem. Probléja ki azonnal! Üvegek à Lei 62'103'164'300'475'

milicia körében nagy a kétségbeesés. A kommunisták egy része állítólag vissza is indult Madridba.

ezer munkás és polgár áll rendelkezésére.

Madridban az élelmiszereket és a vizet már adagolják

Tüntetés volt a madridi postaügyi miniszterium előtt a harc-téri levelek elmaradása miatt

Madridból olyan hírek érkeznek, hogy a főváros munkásai fenyegető tüntetéseket rendeztek a madridi postaügyi miniszterium előtt. A tüntetéseket állítólag azért rendezték, mert nem kaptak még hírt a frontra vezényelt hozzátartozóikról.

A barcelonai rádióállomás hétfőn ismét segélykiáltást intézett a világ munkásaihoz. Magában teljes az anarchia. A vörösek folytatják a nemzeti érzelmű polgárság legyilkolását.

A prágai spanyol követség nem engedi be a madridi kormány által kinevezett új követet.

Prágából jelentik: Ismeretes, hogy a prágai spanyol követség a burzsoi nemzeti kormányhoz csatlakozott. A madridi kormány új követet, Asua egyetemi tanár, most érkezett Prágába, de a spanyol követség részéről kijelentették, hogy nem adják át az épületet.

Tovar követségi titkár kijelentette, hogy a jelenlegi követség benn marad az épületben.

Diplomáciai körök érdeklődéssel várják a fejleményeket.

A spanyol nemzeti csapatok elfoglalták Aranjuezt

Madridtól északnyugatra, a híres Escorial-várépitményhez érkeztek. — Madridot 200 ezren védik

Burgosból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok főhadiszállásáról jelentik, hogy a nemzeti csapatok hétfőn este elfoglalták Aranjuezt. Ezzel Madridot elvágták a Valencia kikötőjével való egyenes összeköttetéstől. A várost a kiürítés előtt a vörös milícia felgyújtotta s a győzők már csak égő romokat találtak.

A nemzeti csapatok négy felvonulási oszlopban (északról, északnyugatról, nyugatról és délnyugatról) szűkítik a gyűrűt Madrid körül. Északnyugaton is közeljutottak már az Escorial-nak nevezett világhírű várépitményhez.

(Ezt a várépitményt még a 16-ik század második felében II. Fülöp, az akkori spanyol világbirodalomnak egyik legnevezetesebb uralkodója emeltette. Egyesítve van benne templom, királyvár, kolostor, és tulajdonképpen várkastély. Valami köbfaragott kifejezése II. Fülöp világra kiterjedő kormányzatának, ha-

talmának és gazdagságának. Óriási négyszögben terjed ki Escorial község határában, a Sierra de Guadarrama hegység lábánál. Minden szögleten torony, a déli oldalon közből a kastély palotásora, mögötte a római Szent Péter-bazilika másoként épített kupolás templom, főoltára alatt a királlyal. A nyugati szárnyon az ágostonrendiek által vezetett tudományos főiskola, a keleti szárnyon erdészeti akadémia. Az iskolákkal összefüggő könyvtárban 130 ezer kötet és 4000 darab történelmi jelentőségű kézirat. A templom és a termek tele vannak művészeti kincsekkel, köztük Tizian, Greco, Velasquez festményeivel. Legalább is így volt a mostani uralomig.)

Párizsból jelentik: A Madridot védő kormánymilícia 100 ezer főből áll s ezenkívül 100

tására. A filozófia hároméves kurzusának befejezése után előjáró Transylvániába, a clujmánsztori iskolához küldik, ahol három éven át oktatja a két felső osztály növendékeit. Még nem felszentelt pap ugyan, de nevét már akkor ismertté teszi tanári működésével, vitaközö kézségével és latin nyelvű verseivel, amelyekkel jeles főurak halála alkalmából írt. Három év eltelté után megint Grácba tér vissza, ahol négy éven át hallgatja a hittudományokat, amelyeknek sikeres elvégzése után pappá szentelik, teológiai doktorrá avatják s egyben felajánlják neki az egyetem bölcseleti tanszékét is. Ő azonban a mozgalmassabb apostoli élet után vágyódik s előjáróinak parancsára, 1651-ben a katolicizmus veszélyeztetett végvárában, Odorheiban telepedik le férfikora legszebb idejében, 34 éves korában.

Itt nagy munka várt rá, mert ez a város volt a reformáció és a katolicizmus ütköző pontja. Százados harcot kellett eldöntenie, százados küzdelmet kellett nyugvó pontra juttatnia. Odorheiban a reformáció elterjedéséig két katolikus templom volt. Egyik a Szent Miklós-hegyen levő plebánia templom, a másik a mai állami Eceum helyén állott domokosrendi zárda-templom. A plebánia templom 1560 körül a kalvinisták kezére került; a domokosrendi zárdat pedig János Zsigmond fejedelem 1564 körül várrá alakította át s a benne levő templomot az unitáriusok veszik birtokukba. János Zsigmondnak 1571. március 14-én történt halála után a katolikus Báthoryak kerülnek az erdélyi fejedelmi trónra s alattuk a jezsuiták is megkezdtek áldásos tevékenységü-

ket a katolikus vallás visszaállítására és iskolák alapítása terén. A „Székely Támad” vára is katolikus kézre került. Mindszenti Benedek lesz a várkapitány, aki nemcsak maga buzgó katolikus, de neje, Bánfi Anna is. Az ő támogatásukkal indul meg a katolikus újjászervezés munkája. Hívásukra 1592. december 26-án Odorheira jön Mediomontanus János jezsuita társasági atya. A páter a közben becsukott vártemplomot megtisztíttatja, kitaroztatja, fölékesíti s itt kezdi meg a szentmise áldozat bemutatását és a prédikálást. A nép seregestül tördül az istentiszteletre. A templom nem tudja befogadni a tömeget, úgy, hogy a páternek a szabad ég alatt kell prédikálnia. A hatás meglepő: a hívek tömegesen térnek vissza a katolikus vallásra. A következő évben (1593) Mediomontanus Jánost Marosvásárhelyi Gergely, székely származású jezsuita váltja fel, aki a megkezdett munkát nagy buzgósággal folytatja tovább. A hívek száma napról napra nő; tíz, husz, huszonöt éves ifjak állanak a keresztvíz alá. A páter, hogy ezeket az ifjakat hitükben megerősítse és vallási ismeretüket tökéletessé tegye, katolikus iskolát nyit, még pedig a mai főgimnázium őst, amelynek már az első évben száz tanulója volt. A tanítás mellett folytatja missziós működését is, olyan hatással és eredménnyel, hogy a városból és környékéből több mint kétezen térnek vissza a katolikus hitre. Ennek a következménye aztán az, hogy 1594-ben a katolikusok visszakapják a Szent Miklós-hegyen levő plebánia főtemplomot, amely 35 éven át volt a reformátusok kezén; a reformátusok számára pedig a várbeli

templomot jelölik ki. Marosvásárhelyi Gergely eredményes munkáját ekkép befejezvé, 1595. május havában az újjászervezett plebániát és iskolát világi plebánosnak adja át s előjárói parancsára visszatér Erdély fővárosába, hogy ott a pestis miatt megfogyatkozott rendtársainak legyen segítségére.

Azt hihetnők, hogy most a nyugalom csendes éveit következnek a katolikus hívekre, de nem úgy történt. Még két évtized sem telt el, 1612-ben a reformátusok megint felülkerekednek s Némethi Gergely Udvarhelyszék főkapitánya és lugosi bán segítségével elfoglalják a plebániát főtemplomot s a katolikusokat a várbeli templom használatára utalják. A katolikusok jogokról lemondani nem akarván, inkább a szomszédos Bethlentvára (ma Belean) járnak istentiszteletre, azonban nem szűnnek meg kérni Bethlen Gábor fejedelemtől a sérelmek orvoslását. Bethlen Gábor 1614. május 12-én rendeletet ad ki a szék tisztviselőinek, hogy a katolikusokat vallásuk szabad gyakorlatában ne gátolják. Az ügyet az 1615-iki országgyűlés is tárgyalta és a 24. törvény-cikkben a következő határozatot hozta: „A római valláson levő uraink, atyáinkiai körésére, minthogy törvény van róla, hogy ahol melyik fél többségben van, az-é legyen a templom, megengedtetett, hogy Udvarhelyt is, ha többen vannak azon a hiten valók, a templomok övéik legyenek, de addig bele ne szállhassanak, míg a két vallás közköltésen a másik félnek Auditoriumot (imaházat) nem építenek.”

(Folytatása következik.)

A Népszövetség és a vallás-szabadság

Írta: Balogh Artur nyug. egyetemi tanár, szenátor

Genf, 1936. október.

Tizenhétedszer ült össze a Nemzetek Szövetségének közgyűlése, hogy foglalkozzék mindazokkal a kérdésekkel, amelyek a világ békéjét érdeklik. Ennek a munkának értékéről már a tizenhét év tapasztalatai alapján megformálhattuk véleményünket. A genfi apparátus legfőbb kérdésében nem váltotta be a hozzá fűzött várakozásokat. Sőt ellenkezőleg, majdnem teljesen csődöt mondott. Hogy a háborúknak sem elejét venni nem tudja, sem a már kitört ellenségeskedéseket nem képes megfékezni, ismétellen bebizonyult. Ha kisebb jelentőségű dolgokban eredményeket tud felmutatni, ez valóban nem menti a nagy kérdésekben mutatkozó nem tudását, vagy nem akaratát. A genfi intézményt valóban nem azért alkották, hogy az országutakon való közlekedést egységesítse az államok között.

Wilson elgondolásait az 1918–19-ik évi európai politika irányítói ugyan alaposan kiforgatták a maguk valóságából. De még ők is olyan szövetségnek szánták, legalább nyílt bevallásuk szerint, a genfi intézményt, amely a nemzetközi szellemnek, kicsinyek és nagyok számára egyaránt az igazságosságnak és ezek visszahatásaként az államok belső életére, abban is egy általános, minden hozzájuk tartozókra nézve egyforma szabadságnak és igazságosságnak lesz a munkálója.

Eszménynek mindenesetre nagyon szép. De valóság nem lett, mert nem lehetett belőle. A Nemzetek Szövetségének az a tragédiája, hogy két alapeszméje egyenesen kizárja egymást. Ha a francia forradalom előhírnöke: Rousseau azt mondhatta a demokráciára, hogy ideális kormányzási forma s nem embereknek, hanem angyaloknak való, úgy a Nemzetek Szövetségére is el lehet mondani, hogy célját csak úgy tudná elérni, ha az emberek nem izok lennének, amik a valóságban.

A genfi intézménynek alapelvei az általánosság és az összeműködés a béke és haladás érdekében a világ legkülönbözőbb népei között. Ehhez képest az alapokmány szerint annak tagja lehet minden nemzet, amely szabadon kormányozza magát. A szabadság őshazája: Anglia ép úgy, mint a rabszolgatartó Libéria. De miféle összeműködés lehetséges olyan népek között, amelyeket a jogról, igazságosságról, emberiességről alkotott fogalmaik tekintetében egy világ választ el egymástól. A feladat egy a kör négyzetösszefűtésének problémájává.

Nem kevesebb joggal azt is lehetne kérdezni, miféle összeműködés lehet a békefenntartás célját valló genfi intézmény és egy olyan állam között, amely a mellett, hogy minden erkölcsi értéket letagad és az erőszakot ülteti trónra, az általános polgárháborút, tehát a háborút, a világ forradalmosítását hirdeti, hogy azt az ő megváltó eszméi szerint újateremtse? De Genfben minden lehetséges, ha az európai politikában hangadók érdekei úgy kívánják.

Ha a Nemzetek Szövetsége valóban a békének, igazságosságnak és emberiességnek intézménye akarna lenni, akkor nemcsak azt kellene követelnie tagjaitól, hogy szabadon kormányozzák magukat, nem nézve azt, hogy mi-

nő ez a kormányzás, hanem azt is kellene néznie, hogy abban a nemzetben, amelyet tagjaként befogadott, megvannak-e a civilizációnak legalább elemi követelményei.

Ilyen elemi követelménye a civilizációnak legelső sorban a vallás szabadsága. A Nemzetek Szövetségének alapokmányába, a mandátumok alapján kormányozott Európán kívüli területekre vonatkozó rendelkezések sorába nem felejtették el belevenni, hogy a megbízott hatalom köteles a kormányzata alá adott terület nem civilizált népeinek teljes vallásszabadságát garantálni.

És mit látunk egyes „civilizált” államokban? Ez időszert három olyan tagállama van a genfi szövetségnek, amelyekben a lezve-

sebb vallásüldözés folyik, embertelen mérsárlása az egyház embereinek és a hívőknek, templomok százainak lerombolása. Ezek az államok, amikor a genfi intézmény tagjaiul felvették, hitet tettek a béke, igazságosság és emberiesség mellett, most szabadon folytathatják gonosz munkájukat.

Hol a Népszövetség? kell kérdeznünk. De Genf nem figyelmezteti őket. Ártatlanokként ott ülnek a löbbiek között. Nem zárják ki őket, dacára annak, hogy a genfi kódex szerint kizárandó az a tagja a szövetségnek, amely vállalt kötelezettségeit nem teljesíti. De Genf nem az a hely, ahol szeretik kimondani az igazságot.

A genfi intézmény tevékenységei sorában, kiváló gondot fordít a kábítószerekkel való kereskedés megrendszabályozására. Sajnos, amint a jelek mutatják, ő maga is a kábítószereket akarja betölteni a világ lelkiismeretével szemben. Végül is azonban azt mégsem lehet elaltni. Főleg ha a civilizációnak és emberiességnek olyan legegységibb követelményéről van szó, aminő a vallás szabadsága.

Németország megnöveli hadiflottáját az angol-orosz tengerészeti egyezmény miatt

Az angol-német flotta-egyezmény a felmondás veszélyében

Londonból Jelenlik: Bismarck londoni német ügyvivő és Wachner tengernagy, londoni német tengerészeti attasé, hétfőn megjelent a külügyi hivatalban és jegyzéket nyújtott át. A jegyzék — a Reuter értesülés szerint — bírálja az angol-szovjet tengerészeti egyezménytervezetet.

Az angol-orosz tengerészeti egyezmény tervezetét London már több hónappal ezelőtt közölte a német kormányval. Azóta a német kormány a tervezetet behatóan tanulmányozta, abból a szempontból, hogy a meglevő angol-német tengerészeti egyezményt nem érinti-e zavaróan.

Bismarcknak az angol külügyi hivatalban átnyújtott jegyzéke közli, hogy a német kormány kénytelen lesz flottáját

növelni, ha a tárgyalás alatt álló orosz-angol tengerészeti egyezményt a tervezett mai szöveg szerint írják alá. A német jegyzék mondja, hogy a tervezet szerinti egyezmény fölborítaná a haditengerészeti egyensúlyt a Keleti-tengeren.

Németország kénytelen lenne a júniusban aláírt angol-német tengerészeti megállapodást felmondani, ha az oroszok — miként az egyezménytervezet mondja — két új cirkáló építésére kapnának engedélyt. Németországnak az orosz egyezménytervezet más része ellen is kifogásai vannak. Kifogásolja, hogy az egyezménytervezet szerint Oroszország olyan buvárhajóflottát építsen amelyet jónak lát, amikor a szovjet már ma is a legnagyobb ilyenemű flottával rendelkezik.

A katonai tűzoltók nem fogadták el a várbán berendezett tűzoltó-laktanyát

(Oradea.) Ismeretes, hogy a város a régi tűzoltólaktanyát le akarja bontani s a tűzoltókat a várbán, az erre a célra átalakított helyiségekbe akarja átköltöztetni. A várbán már majdnem befejezés előtt állnak a javítási munkálatok s a város egy közeli időpontra ki is akarta tűzni a tűzoltók beköltözését az új helyiségbe.

Október elsején azonban rendelet érkezett a városhoz, amelyben a belügyminiszter elrendeli, hogy külön bizottság vizsgálja meg az új tűzoltólaktanyát, vajjon megfelel-e a rendeltetésének.

A bizottság, amelynek tagjai a belügyminiszteriumtól kiküldött mérnökök kívül dr. Filip Aurél városi tiszti főorvos, Petre Nicolae tűzoltó alezredes és Patrascu Constantin tűzoltó kapitány voltak, a város kiküldöttével Jonascu tanácsossal és Tóth mérnökkel együtt kiszálltak a helyszínre és az ott tapasztaltakról jegyzőkönyvet vettek fel.

A jegyzőkönyv szerint, a várbán berendezett tűzoltólaktanya nem felel meg rendeltetésének, sem építészeti, sem egészségi, sem tűzoltósági szempontból. A halótermek és az ebédlő nem elégségesek 50 ember egészséges elhelyezésére. Az irodahelyiség és a fürdőszoba sem felelnek meg céljuknak. A tűzoltó gépek elhelyezése sem célszerű. A telefonfülke teljesen hiányzik, ugyancsak az őrszoba, a raktár és élelmezőhelyiség is. Nincs a várbán alkalmas hely az első segélynyújtásra, ragályszobának és betegszobának.

De fekvése szempontjából sem alkalmas a vár tűzoltó laktanyának, mert az onnan a város felé vezető útvonalon bonyolódik le a legnagyobb teheráruforgalom s a tűzoltóknak állandóan a telt utakon kellene átvergődniök, ami hosszú időt venne igénybe.

A jegyzőkönyv végén a bizottság leszögezi, hogy mindent egybevéve a vár nem alkalmas tűzoltókaszárnya számára, még ideiglenesen sem.

TEMETÉS. Victorisz Antal 68 éves kőművesiparos meghalt. Temetése szerdán 3 órakor lesz a Piața Iosia 20-tól Erdélyi „Concordia”.

Öt százalékos jutalmat kapnak, akik november 15-ig befizetik adójukat vagy hagyatéki illetékeiket. Az oradeai pénzügyigazgatóság-hoz közzéadott érkező, amely utasítja az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy adják tudtára a közönségnek, hogy mindazok, akik november 15-ig befizetik egész évi adójukat, öt százalékos kedvezményt kapnak. A miniszteri rendelet hagyatéki ügyekre is vonatkozik és ugyanez a kedvezmény illeti meg az örökösöket, ha a hagyatéki illetéket az esedékességtől számított negyvenöt napon belül kifizetik.

Szüret az oradeai hegyen. Az oradeai szőlő-hegyeken már megkezdtek a szüretelést, bár a hivatalos szüret csak 12-én, hétfőn kezdődött meg. Az idei eredmény meg sem fogja közelíteni az elmúlt évit, sem mennyiségben, sem minőségben, mert még nem is érett meg teljesen a szőlő s már is rothadásnak indult. Több szőlőtulajdonos jelentette a hegyközségi hivatalban, hogy lopják a szőlőjét. Az egyes eseteket nyomozás végett átadták a rendőrségnek.

Vaida-Voevod Sándor Oradeára jön vasárnap. (Oradea.) A „Frontul Romanesc” vasárnap, 18-án nagygyűlést tart a Rhodéy-kerti sporttéren. A nagygyűlésre Vaida-Voevod Sándor, a Frontul Romanesc vezetője is megérkezik. Vaidát a párt-nyáudvaron a párt-bírómegegyi elnöksége, dr. Popovici Péter volt prefektus vezetése alatt ünnepélyesen fogadják. A nagygyűlésre a párt-oradeai vezetősége meghívta a bírómegegyei szervezet összes tagjait.

Clubul Athletic Oradea, 1936 október 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja f. évi rendes közgyűlését, amelyre a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség. Tárgysorozat: 1. Szakosztály jelentések. 2. A régi vezetőség felmentése és 3. Az új vezetőség megválasztása.

Hírdetés!

Schütz Antal:

ÖRSÉG

Korkérdések és tájékozódások.
Ara 140 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál

A belga kormány egy botrány-pör központjában

A rexista-párt vezére leleplezte Jasper minisztert

Bruxellesből jelentik: A belga kormány sulyos politikai botrány középpontjába került. Leon Dégrelle, a rexista mozgalom vezére kemény vádakkal illette Jasper közlekedési minisztert (volt külügyminiszter is), aki emiatt pert indított Dégrelle ellen.

A rexista vezér most nyilvánosságra hozta a miniszterre nézve súlyosan terhelő adatait.

Belga politikai körökben nagy árdakódése várják a fejleményeket.

Motoros kompjarat Franciaország és Anglia között

Uszó vasúti pályaudvar a La Manche csatornán

Párizsból jelentik: Hétfőn délután nagy ünneppélyezéssel megnévtették a La Manche csatorna két partja közötti motoros kompjaratot, amely közvetlen vasúti összeköttetést teremt Párizs és London között. A motoros komp Dower és Dunleerue között fog közlekedni. Az első járatul Sir John Simon angol külügyminiszter és Corbin londoni francia nagykövét Calaisba utazott. A komp hossza 110, szélessége 18 méter. Valóságos uszó pályaudvar, széles peronnal, 4 sínnyárral. A vasúti kocsikat egyszerűen ráhúzzák a kompba s az utas közvetlenül leszállás nélkül teli meg az utat Párizs és London között.

A danzigi kormány harca a marxista pártokkal

A kommunista-párt feloszlítása után a szocialista-párt feloszlítását is tervbe vette

Danzingből jelentik: Itteni körökben hirtér jár, hogy a szenátus, mint Danzig szabad városállam kormánya legközelebb elrendeli a szociáldemokrata párt feloszlítását.

A danzigi kommunisták és szocialisták között már hosszabb idő óta tárgyalások folynak közös arcvonallal megalakításáról. A kommunista pártot már három év előtt betiltották, de azért a szocialista szervezetek mögé húzódsótt azokat fölhasználva, földalatti tevékenységét élénken folytatta. Ez szolgál okul arra hogy most a szocialista párt feloszlítására gondol a danzigi városállam kormányzata.

Varsóban úgy tudják, hogy Papea, danzigi lengyel főbiztost visszahívják és helyébe Beck külügyminiszter kabinetfőnökét nevezik ki.

A német birodalom vezérhelyettese a fegyverkezésről szólott

A fegyverben álló világgal szemben Németország is fegyverkezik

Berlinből jelentik: Hess Rudolf államminiszter, a birodalmi vezér helyettese, hétfőn Hoffban beszédet mondott az időszerű politikai és gazdasági kérdésekről. Szólott arról, hogy Németország ellen állandó gazdasági harc folyik s mivel e hadjárat kudarcra nyilvánvaló, ennőlfogva fegyveres hadjáratra is készülnek ellene. Ugy képzelik, hogy a gazdasági háboruban már kifárasztott Németországot fegyverrel lehet majd letiporni.

— Ebben csalódnak — mondotta Hess Rudolf — Kevesebb zsirt és sertést veszünk, mert tudjuk, hogy a devizát megtakarítva, a nemzet föl-fegyverkezését segítjük elő. Ma is áll a jelszó, hogy inkább ágyu, mint ennivaló. Hitler nem végez fél munkát, mert a fegyverben álló világ kényszerít bennünket, hogy fegyverkezzünk. S ezt meg is tesszük.

A SZÉKREKEDES számtalan súlyos

bajnak lehet az okozója!

Ne hagyja magát becsapni! Ha Koprolt kér, nézze meg a csomagolást: minden csokoládé - pasztillán, minden dobozon rajta áll a Koprolnév.

Vérszegénység, fejfájás, levertség, idegesség, fáradtságérzés mindmennyi betegség, amelynek okát igen gyakran a székrekedésben kell keresni. A szervezetben felgyülemlt rohadó anyagok mérgeket termelnek, amelyek felszívódnak és zavarokat okoznak. Előzze meg e zavarokat: mihelyt észreveszi, hogy székrekedése van, szedjen azonnal megbízható, enyhe hatású hashajtót. Erre a célra a KOPROL felel meg, egy kellemes ízű csokoládépasztilla, amelyet mindenki szívesen szed.

KOPROL
AZ IDEÁLIS HASHAJTÓ.

A kisanant gazdasági tanácsa a dunai államokkal való együttműködésről tárgyal Bucarestiben

— Antonescu külügyminiszter hazaérkezett Belgrádból —

Bucaresti. Saját tud. Hétfőn volt a kisanant gazdasági értekezletének ünnepélyes megnyitása. Antonescu külügyminiszter helyettesítésében Grigorcea külügyi államtitkár nyitotta meg a kisanant értekezletét, amelyen Grigorcea többek között a következőket mondotta:

— Önök megbízásuk értelmében, meg fogják vizsgálni a többi dunai államokkal való együttműködés lehetőségeit, amely együttműködést mindégóhajtottuk s amelynek megvalósítása jelentős időpont lesz a középeurópai béke megerősítésében.

Bucaresti. Saját tud. Victor Antonescu külügyminiszter hétfőn délután az ország területére érkezett külföldi utjáról. Jimbolia és Timisoara között a vonaton beszélgetett az elébe utazó újságírókkal és meglegedésnek adta kifejezését belgrádi fogadtatása felett.

Genfben. — folytatta. — többek között tárgyaltam Beck lengyel külügyminiszterrel, aki meghívott Varsóba. Ez a látogatás rövidesen meg is fog történni, de hogy mikor, azt még nem állapítottuk meg pontosan. Használóképpen elfogadtam Eden angol külügyminiszter meghívását is.

Magyarország új miniszterelnöke kormányzati irányáról nyilatkozott

Hűség a múltban kitűzött célokhoz, saját egyéni módszer azok kivételére. — A magyar belpolitika a pártok közti kiengesztelődés útján

Budapestről jelentik: A Darányi-kormány tagjai hétfőn délután 6 órakor tették le a hivatali esküt Horthy kormányzó kezébe.

Darányi miniszterelnök az eskütétel után fogadta a sajtó képviselőit és a következő nyilatkozatot tette:

— A kormány, melynek élére a kormányzó úr megisztező bizalma állított, csaknem egészben a Gömbös-kormány minisztereiből áll. Én magam Gömbös Gyulának hatalomrajutásától kezdve most bekövetkezett tragikus haláláig munkatársa voltam, természetesen tehát, hogy magamévá tettem célkitűzéseit. Ez a múlt megszabja azt a viszonyt melyben én és a kormány a megoldandó feladatokhoz állunk és azt is, mely a párthoz és feladataihoz fűz bennünket. A kormányzás céljai nem változhatnak

hónapról-hónapra, a módszer azonban egyéni lehet. Ezért szükséges, hogy a közvélemény tisztában legyen azzal, hogy

azokat a nemzeti célokat és törekvéseket, amelyeket az elhunytól örökségként átvettünk, mint ahogyan ő is átvette az őt megelőző nemzeti kormányok nagy célkitűzéseit, — csak a magam egyénisége és módszereim szerint szolgálhatom.

De munkásságom tárgyi programját és feladatait az illetékes fórum előtt: a Nemzeti Egység Pártja és az országgyűlés előtt fogom kifejteni. Hiszem, hogy ez a munka érdeme, lesz a bizalomra, melyet számunkra előlegeznek és megnyeri a közvélemény közreműködő támogatását.

Tárgyalás az ellenzéki vezetőkkel

Budapestről jelentik: Egyes lapok szerint Ivády Béla, egészségi állapotára tekintettel, lemond a NEP elnökségéről. A lemondást az új miniszterelnök tudomásul vette.

Darányi kedden folytatja tanácskozásait az ellenzéki vezetőkkel. A többi napokon Ernszt Sándorral, Zichy János gróffal, Rassay Károlyval és a szociáldemokratákkal keres érintkezést.

Eckhardt Tibor, a Független Kisgazdapárt elnöke, az új miniszterelnöknel tett látogatása után a következőket mondotta:

— A miniszterelnökkel a legbarátságosabban megbeszéljük az időszerű kérdéseket. Őszintén kívánom a Darányi-kormány sikerét és hiszem, hogy a kormány működése a rokongondolkodású párttényezőket közelebb hozza egymáshoz.

Darányi Kálmán,

új magyar miniszterelnök

TEMPI PASSATI

— NAPLÓRÉSZLETEK —

1894. A székely anyavárosból hatan érkezünk a püspöki városba „konkurzus”-ra. Itt alapították meg a papi pályára való alkalmatlóságunkat.

Szép júliusi délelőttön csoportokban seregettünk a más vidékekről is összejött jelöltekkel vagy negyvenen, a püspöki palota udvarára.

Egymásután léptek el előttünk, fel az emeletes lakásra a főpapok, mind lila díszben, nekem tetszőleg gögös méltósággal. Csak egy nagy természetű és amint később megtudtuk, hatalmas eszű „cylinder”-es pap: Beke kanonok állott velünk szóba. Azt kérdezte:

— Honnan származik a kandidátus kifejezés?

Nem tudtuk.

— Hát onnan, — fejtette meg ő, — hogy a görög-római világban az állásra pályázók fehér (candidus) tógát viseltek. No, Isten áldja, sok szerencsét!

Tíz órakor az emeleti folyosón szorongtunk, innen szólítottak egyenként a nagyterembe kikérdezésre. Csak a vége felé került rám a sor.

Forgott velem a terem, amikor belépve, végigtekinttem a hosszú asztal mellett ülő méltóságok során. A kis természetű Lőnhart püspök alakja az asztalból alig látszott ki, de szemem élesen belém szegeződtek, mintha művoltomban a papságra alkalmas atomokat fűrkészne. Eddig még nem láttam a püspököt, csak az arcképét ismertem.

Remegve emeltem fejemet a vizsgáztató paplanárokról, akik hitani, latin és német kérdéseket pergettek felém. A felelő szavak alig vergődtek az asztalig, a torkomba felszorult szív erősen visszafelé nyomta a hangokat.

Az utolsó pont következett, az ének, melyhez az előttem vizsgázó Kovács János, ki hallhatóság nagy derűséget kellett, rettenő hamis hangon énekelvén: „Ments meg engem, Uram, az örök haláltól”.

Magam egy nagyon szép, magyar vonatkozású Mária-énekbe fogtam. Az új, köztudatba még át nem ment szép Mária-dalt csendes figyelemmel hallgatta a bizottság. Mikor befejeztem, az öreg püspök halk hangon felém szólt:

— Fiam, még egyszer énekelj el!

Nem értettem a kívánság okát, azt hittem, hogy valami hiba helyrehozására ad alkalmat a jó öreg ember. Nem sok reményem maradt a felvétel iránt.

Ujból elindítottam: „Nagyasszonyunk, hazánk reménye”. A szorongó félelem valami csodálatos rezgést adott bariton hangomnak. Szemem fénybe lábadt, mikor ott tartottam: „Mi lesz belőlünk, hogyha te elhagysz?”

Befejezéskor általános helyeslés morajlott, amelyből kiesengett a bizottság elismerő tetszése. Nyomban kiengedett lelkem feszültsége és édesanyámra, nemes O. Róza de Lengyel-falva asszonyra gondoltam, aki nagy anyagi vesztesége után megtalált új életlehetősége helyén P. községben, egy rossz szagú koreszmában talán akkor mért egy deci pálinkát valakinek, de a gondolata, a szorongó érzése rajtam volt, rajtam itt a messziségekben, aranybrokátból díszes fényben ragyogó, bársonnyal kinyuházott püspöki palotában.

Felvettek, papnövendék lettem...

A papnevelő és a székesegyház köré csoportosult négy esztendő minden mozzanata. Mindakettő csupa történelem és történelem volt. A régi trinitárius templomba beépített papnevelő és az ősi katedrális kőanyagából eszmények verődtek ki. Az épületek nemcsak az elpusztíthatatlanság jelképei, hanem a multba befogó fizikai erők is.

Mintha csak valami vulkánikus erő dobt volna fel évről-évre Isten választottjait: a fekete, a feketéket, a lilákat az első századok távlatából.

Ilyen szemmel néztem abban az osztrák jellegű várbán megkapaszkodott életet, azonban mégsem mertem volna így kifejezni akkor, mert a realis székely koponyák ködös poézisre gyanakszanak vala, pedig akkor közkézen forrott Bougeaudnak mind az öt kölete.

De jó volt látni az embereket és az eszményeket úgy is, ahogy adódtak. Csupa székely jelenségek, befogva az egyház acélburkolatába.

Érdekes típusa volt a székely anyamegyének Tamási Aron kanonok. Egészen önálló úta-

kon járt, de nagyszerűen bele tudott kanyarodni az egyetemes egyház hullámveréseibe. A beteges, öreg püspöknek több, mint jobb keze, triviális kifejezéssel élve: mutyis lársa volt. Az egyházmegye gépezetének ő volt a tengelye és öre. Zökkenés nélkül folyt a kormányzati tevékenység kiváltó ellenmondások, fegyelmetellen-ségek nélkül. Mert ismerte a választottaknak nemcsak a képességeit, hanem egész rokonságát akár a nagyapáig, azoknak minden letörni való ágaskodásával. Mert mindenkinek a gyökereibe látott.

Csikországot a legjellemzőbben Imecs Fülöp Jákó kanonok képviselte. Tipikus hűn-magyar keverék. Csupasz fején boltozatos homlok, hunyori kis szemek és pisze orr. Közepes, kövérkés termete roskadozó, mintha nem bírná nagy terhét: a klasszikusokkal tömött fejet. Fraknói püspökkel együtt kezdette pályáját a história irányában, de valami a klasszikusok felé terelte a történelemtírási nagy kárára.

Székelysége nem adottság volt, hanem élet-szükséglet. A székely virtust erénynek tartotta akkor is, ha a virtus bűnbe esett. Mikor a somlyóhegyi búcsúkörmenetet a gyakori véres vetélkedések miatt a jóhatóság megszüntette, rezignáltan jegyezte meg:

— Mit ér az egész búcsú, ha a székely még ki sem verekedheti magát? — Azt is ő jegyezte meg: „A külföldi (a nem csiki), hitéért agyon-ütötti magát, a csiki a hitéért másokat üt agyon”.

Imecs főpap kiáradó székelysége a legbrutálisabb cédolata ama vádnak, hogy a katolikus vallás nemzetközi.

Hasonló vágású volt Kovács Simon kanonok, csak hogy ő a székely színekbe erősen belekeverte egyéni feltéréseit. Apámnak iskolatársa volt, ezért valami hallgatóságos egymáshoz-húzást éreztünk mindakettőn. Utoljára 1901 július 2-án beszélt hozzám szeretettel.

Gyönyörű napsütéses reggel volt, mintha csak a gyermekkori álmodok teljesülésére hulltak volna fények. A várbeli utca is, melyben a kanonok lakott, diadalútként ragyogott. Pappszentelésekre mentem édesanyámmal a székesegyházba. Mikor Kovács Simon emeletes kis lakása előtt lépkedtünk, az éppen akkor öltözködő öreg úr kiszólt a nyitott ablakon:

— Jó reggelt, Róza! Hogy van Péter? A templomból kijövet látogassanak meg! Sok szerencsét, fiam!

Szertartások után, a fölszentelt papi mivolt

kimondhatatlan ünnepi érzésével tértem be anyámmal a kanonok utcájába. Az utca végig ragyogott most is, de a kanonok háza előtt riadt arcú emberek sürgölődtek. Messziről látszott a kapun behömpölygő Imecs kanonok, a pőzből kimozdított Ujjfalusi rektor és még három-négy pap, mind megrémült arccal.

— Istenem, mi történt itt? — sóhajtott anyám.

Odaérve előnkbe tárult a szomorúság: Kovács Simon kiterítve feküdt lakása padlóján, a száján kifolyt vér utat árkolt az arcára, halott volt. Valami ér elpattant a tüdejében s a feltörő vér megfullasztotta. Egy maroknyi még most is párdlott a padlón mellette.

Mindenkiben megfagyott a szó. Csak Imecs kanonokból zokogott ki a rémület:

Magam csendesen imádkoztam a halottért. Az újjap első imája szállt az Istenhez az ópap lelkiüdvösségéért. És valahonnan messziről vulkánikus erők csöndes Te Deumot ringattak a mindenségben, melybe belevegyült Mozart requiemje is.

Jönnel: a feketék, mennek a lilák.

Mult és jelen.

Siculus.

(Folytatása következik.)

MOZAIK

JULES MAZARIN francia biboros, XIV. Lajos király minisztere szeretett szellemes feleleteket adni, ha alkalom kínálkozott rá.

Louis Rohan lovag, Franciaország fővadászmestere egyszer XIV. Lajossal játszott és jelentős összeget veszített. A lovag spanyol pénzben akart fizetni, a király azonban Lajos-aranyakat követelt. A lovag teljesítette a király kívánságát, kétszáz darab spanyol aranyat azonban a szavakkal dobott ki az ablakon:

— Ha a királynak sem kellene, mit csináljak én velük?

Midőn néhány nappal később a király Mazarinnak a lovag viselkedését elpanaszolta, a kardinális így válaszolt:

— Sire, a lovag úgy játszott, mint XIV. Lajos, felséged pedig mint Rohan lovag.

ALEXANDRA DUMAS PÉRE-től egy alkalommal megkérdezték, miért irt annyi bolondos dolgokat Richelieuról?

— Okos dolgait mind megirták a történetírók, nekünk regényíróknak már csak a bolondságai maradtak — felelte Dumas.

Németország búcsúja Cömbös Gyulától

A magyar miniszterelnök ágyutalpra helyezett koporsóját Hitler Adolf vezérkancellár személyesen kísérte ki a vasúti pályaudvarra

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldi: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.
 Csakie választhelyes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Kissé enyhébb felhős és ködös idő. Több helyen eső. A hegyeken a hó elolvad.

A KIRÁLY ÉS A NAGYVAIDA TIMISOARÁN. Timisoara. Saját tud. *Károly* király *Mihály* nagyvadjával hétfőn délelőtt a timisoarai pályaudvarra érkezett. A király a hadgyakorlatok alkalmával tartózkodván a Banatban, most udvari vadászatra indult. Fogadtatására megjelennek Talarescu miniszterelnök, Caranfil légügyi miniszter, Samsonovici tábornok s a helyi hatóságok vezetői. Az udvari vadászaton meghívott magas vendégek közül megjelentek Bibescu herceg és neje, Londonderry lord volt angol légügyi miniszter nejevel és leányával és mások. A pályaudvar előtti téren mintegy hatszáz cserkész, cserkészleány üdvözölte az uralkodót.

SZERDÁN, OKTÓBER 14-ÉN ÉRKEZIK MEG AZ ÚJ NUNCIUS. Bucuresti. Saját tud. *Cassulo* András, Románia új szentszéki kövele szerdán, október 14-én este érkezik meg a Simplonra a fővárosba. Az állomáson az új nunciust a bucaresti papság fogadja és a hivatalos ügyekben távollévő *Csiszár* Sándor érsek helyett *Durcovici* Antal püspöki helynök közölni. *Cassulo* nunciust Romából érkezik, ahol Canadából visszatérve néhány hetet töltött.

Nagy sikerről számolt be az újjászervezett diciosanmartini Gazdasági Egylet. Gyárfás Elemér szenátor elnöke alatt a nemrég újjalakult Tárnavai Gazdasági Egylet gazdasági választmánya ülést tartott a tagok nagy érdeklődése mellett. Örömmel adták tudomásul *Dániel* Elemér ügyvezető alelnök jelentéséből, hogy a szervezési munkálatok minden községben a legszebb sikerrel járnak s a magyarság a legnagyobb lelkesedéssel lép be az egyletbe. Minden községben gazdasági előadásokat tartanak és tanácsokkal, segítséggel látják el a rászoruló gazdákat. Pár hetes megalakulásuk óta négy vagon vetőmagot osztottak szét. Ismertette ezután *Dániel* alelnök az egylet vezetőségének célkitűzéseit és hogy minden vasárnap négy-négy községet látogatnak meg. Elhatározták végül, hogy vetőgép közvetítést is be fognak vezetni.

A stílisták felbujtója — orosz kém. Bucurestiből jelentik: A szent szinodus ülést tartott a fővárosi patriarchátus épületben. A szinodus úgy döntött, hogy kérni fogja a kormányt: *Climovici*ot, a stílisták (az ónapártóhoz ragaszkodók) felbujtóját, aki mint orosz kém is működött már, büntetésének kitöltése után száműzzék az országból. A szinodus azt is elhatározta, hogy megtölti az Athos-hegyi szerzetesek számára az ország területére lépést.

Ötvenszázalékos személyvonat kedvezmény az oradeai áruminta vásárra. Bucuresti. Saját tud. Az oradeai mintavásár látogatóinak a CFR 50 százalékos menetdíjkedvezményt engedélyez október 17. és 26-ika között, de csak a személyvonat díjaiból. A jegyek a visszautazásra csak az odautazás után számított öt napon belül érvényesek. Az odautazásnál az induló állomásról október 15. és 26-ika között kell elindulni, visszautazni pedig 17. és 28-ika között kell Oradeáról. A jegyek látványozása az oradeai és oradea-venetiai állomáson történik. A kiállított áruk a visszazállításnál 75 százalékos kedvezményben részesülnek.

Légi járatok lesznek Brasov—Tg.Mures—Cluj—Oradea és Satumare között. Bucuresti. Saját tud. Románia új repülőtereket létesít Satumaren, Oradeán, Sighisoaran, Targu-Muresen, Dejen, Craiovan és Brailán. Már meg is kezdődtek a versenytárgyalások ezekre vonatkozólag. Légi vonalak lesznek Brasov—Targu-Mures—Cluj—Oradea—Satu-Mare között.

A DICIOSANMARTINI MAGYAR PÁRT VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE. Diciosanmartinból jelentik: A Magyar Párt választmánya gróf *Béldi* Gergely elnök vezetése alatt ülést tartott a Magyar Házban. A választmány elhatározta, hogy a téli kulturális tevékenységének megszervezésre bizottságot fog kiküldeni. A Magyar Temetkezési Segélyegylet jelentéséből kitélt, hogy féltévi működése alatt máris 16 esetben nyújtott segélyt 59.692 lei összegben. A párt nyári mulatsága 6661 lei tiszta haszonnal zárult. *Gvidó* Béla unitárius esperes a hitvallásos iskolák helyzetéről tett részletes jelentést és kérésére a nyári mulatság jövedelméből háromezer lejt adtak a felekezeti iskoláknak. *Pekeri* Géza kifejtette, hogy a párt mindig készséggel áll segítségére a felekezeti iskoláknak s megkeresi a módját annak, hogy ne szenvedjenek hiányt.

Vitás adóügyekben a pénzügyigazgatónak kétszáz ezer lei erejéig joga van jogerős döntést hozni. Satu-Mare. Saját tud. A pénzügyminiszter körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy az adózók sérelmeikkel ne a pénzügyminiszterhez, hanem egyenesen a pénzügyigazgatóhoz forduljanak. A miniszter a pénzügyigazgató megkerülésével nem dönthet ilyen ügyekben. Ezért a Bucurestibe való folyamodás csak késlelteti az ügyek elintézését. A rendelet felhatalmazta a pénzügyigazgatókat arra, hogy kétszáz ezer lejt meg nem haladó adópanaszokban jogerősen maguk döntsének.

Halálhíradás. Kreuzstättén banati községben elhunyt *Singer* Adám 60 éves közismert volt timisoarai kereskedő. Felesége, született *Marschall* Kornélia és gyermekei gyászolják, köztük, *Singer* Ferenc kreuzstätteni plébános, akinél néhány hónap óta tartózkodott.

MALÁJ VILÁGJÁRÓ ORADEÁN. Oradea. Szerdán érdekes vendége volt a városnak. *M. Tahir* maláj világekörúli utazó személyében. *M. Tahir*, aki jelenleg harminec éves, 1927. februárjában indult el világekörúli útjára. Bejárta már Ázsiát, Afrikát és most Európán keresztül Amerikába utazik. Nyilatkozta szerint az utazásain tapasztalatairól könyvet fog írni. A hatalmas termelő egzotikus tarkasággal öltözött maláj utazót az utcán sokan lefényképezték s egész tömeg szerződött nyomába. *M. Tahir* szívesen elbeszélgetett akárkivel. Angolul és franciául tud.

A pénzügyminiszter a satumarei pénzügyigazgatót anyagilag felelőssé tette a főpénztárnok által elsikkasztott összegért. Satu-Mare. Saját tud. A pénzügyminiszter a satumarei pénzügyigazgatóságnál felfedezett kilencszázötven ezer lejes sikkasztásért nemcsak a letróztatott *Kuuk* Jenő főpénztárnokot, de anyagilag *Cadaru* Emil pénzügyigazgatót is felelőssé tette s elrendelte, hogy a pénzügyigazgató cluj-i ingatlanaira nyolcszáz ezer lei erejéig zálogjogi igényt jelentsenek be. A sikkasztás ügyében különben tovább folyik a vizsgálat s azt ügyeknek megállapítani, hogy az adóhivatalok mennyiben segítettek elő *Kuuk* Jenő manipulációt.

Halálos ítélet Ausztriában. Innsbruckból jelentik: Az esküdttörvényszék kötéltálati halálra ítélte *Marick* Henriket, aki meggyilkolta *Czeindl* Mária varrónőt és *Luckini* Mária özvegyasszonyt. *Marick* a bíróság előtt bevallotta, hogy a gyilkosságot előremegfontoltan követte el, hogy megszerezhesse a két nő vagyonát.

A délutáni tanítást már megszüntették Timisoarán és Aradon is kéri. Timisoara. Saját tud. A bucaresti tanügyi felügyelőségétől rendelet érkezett a timisoarai kerületi felügyelőséghez, mely keddtől kezdődőleg eltörli a timisoarai középiskolákban a délutáni oktatást. A tanítás ezután reggel 8 órától déli 1 óráig fog tartani. Ez a rendelet azonban csak a timisoarai középiskolákra vonatkozik s az elemi iskolákban s a többi városokban egyelőre marad a régi rendszer. *Ervutianu* Sabin timisoarai tankerületi vezérfelügyelő kijelentette, hogy ez az intézkedés rövidesen az egész timisoarai tankerületben (melybe Arad és Oradea is tartozik) érvénybe lép.

Arad. Saját tudósítónktól. A közoktatásügyi miniszterium elrendelte az iskolákban a délutáni oktatását bevezetését, bár egyidőben a szülők kérésére megengedte, hogy délután ne járjanak a gyermekek iskolába. Az aradi szülők ugyanis az vitatták, hogy a délutáni oktatás túlterhelést jelent a növendékekre s emellett az Arad-környéki tanulóknak kétszer kellene a városba utazniuk. A szülők most, miután a miniszter ismét elrendelte a délutáni oktatást, ismét tiltakozó gyűlés megtartását határozták el s a már szűkebbkörben megtartott értekezlet alkalmával elhatározták, hogy amennyiben a miniszter nem sikerül meggyőzni kérésük előnyös voltáról, úgy sztrájkot léptetnek életbe. A szülők mozgalmát tanterfiak is támogatják s ezért remélik, hogy a miniszter, mint a múltban, most is visszavonja a délutáni tanításra vonatkozó rendelkezést.

Féltékeny

Ig. Hertz

A nagyjelentőségű események drámai zajlásában — mondhatnánk, ijesztő robajlásában — álljunk meg egy pillanatra egy fonák és furesza napihír mellett, amely szerényen húzódik meg a hírrovatban és nem ordít szenzáció után. Álljunk meg egy pillanatra *Hertz* Ignác, a nagy bucaresti könyvkiadó vállalatának hatóságilag lepecsételt ajtai előtt. Mi történt tulajdonképpen a *Hertz* Ignác cégnél?

A rendőrség, amely házkutatást tartott a romániai ponyvaregények és pornográf füzetek koronázatlan királyának vállalatánál, a „Szívek harca”, a „Befalazott lelkek”, „Lenke grófnő”, a „Varsói hóhér” a „Lyoni bestia” és egyéb ponyvák, rémregények, kalandor históriák és pornográf füzetek tengernyi tömege között, rengeteg kommunista tárgyú nyomtatványra és izgató tartalmú bolsevista röpiratra bukkan. A rendőrség lefoglalta a kommunista jellegű nyomtatványokat és *Hertz* Ignác vállalatának összes helyiségeit lepecsételte.

Egyszerű napihír volna, de ami mögötte van, az rendkívül jellemző és sokmindent merészen elárul.

Megtudjuk többek között, hogy *Hertz* Ignác és a többi hertzignádok üzleti pultjain és „srankjaiban”, raktár- és pincehelyiségeiben *Kázmér* gróf szivdöglesztő histróriája és *Lenke* grófnő „rémisztő” sorsregénye mellett, kitűnően megférnek a kommunista röpiratok, marxista kodekek és bolsevista kiadványok propagandafüzetei.

Az üzlet — üzlet és kicsire nem szabad nézni, amikor a boltról van szó.

Ma a Szívek harca van divatban és ezzel lehet remek üzletet csinálni, holnap viszont kitűnően ki lehet aknázni a szegénységet, az éhes és lerongyolódott tömegek elkéseredését és kommunista nyomtatványokban mutatkozik nagyobb kereslet. A jószímtű, okos kereskedő felkészül az ilyen konjunktúrákra, nehogy kiaknázzatlanul elszalassa a kínálkozó alkalmakat. Külön román és külön magyar osztály működik és dolgozik lázasan a *Hertz* Ignác cégnél, — mert ő ebből igazán nem csinál nemzetiségi és faji kérdést — és egyformán kiszolgálja a jó kundsaftot.

Persze az *Hertz* Ignácnak teljesen egyre megy, hogy mi fog jobban a Szívek harca, a kommunista propagandafüzetek, avagy a pornográfiában mutatkozik-e nagyobb kereslet. Elvégre az üzleti haszon a fontos és azzal már igazán nem törődik ez a lelkiismeret, hogy megront és megfertőz egyszerű, naiv lelkeket, hogy baromi mélységükbe züllesztje a tömegizlést, hogy társadalmi gyűlölködést szít, hogy felszabadít állati ösztönöket, vagy pokoli szenvedélyességet. Egy elv azonban ügylátszik mégis vezérli: akárműt dob a piacra, ragaszkodik hozzá, hogy „izgató” legyen. Az emberi vezetésre és szenvedélyességre, fáradsz, gyöngye idegzetű tömegekre, a bétog hisztériára, a legnagyobb érzelmességre és legbornirtabb vágyálmokra építi üzleteit.

Es ezen az alapon, ügylátszik, *Kázmér* gróf életének izgalmas rémregénye és a lemeztelenített *Lenke* grófnő mérgezett törrel átdöfött szíve nagyszerűen megfér a bolsevizmussal, a közös ponyván.

De ne tessék megijedni, mert a vége úgyis jóra fordul.

A 378-ik folytatásban *Lenke* grófnő felárad a családi kriptában, a bolsevista röpiratokból pedig amerikai stílusú bérpalota épül a legforgalmasabb bulvardon.

BÉLTEKY LASZLÓ.

Keresek

keresztény vaskereskedő segédet, aki a román—magyar nyelvet tökéletesen bírja.

Ajánlatok kér

Mandl Ferenc vaskereskedő

Carei jud. Sălaj.

Adóhátralék fejében harminc ingatlan árvereznek el Satu-Maren. Saját tud. A város területén a pénzügyigazgatóság közel háromszáz ingatlan adóhátralék fejében a maga nevére bekebelezte. Most harminc ilyen ingatlanra árverést hirdettek, ami ezen a héten fog lefolyni.

BORZALMAS VASUTI KATASZTRÓFA KOLUMBIÁBAN. Borgatából jelentik: Végzetes vasúti szerencsétlenség történt Kolumbiában (Délamerika) Duebra la Negra állomása közelében. Egy katonákkal telezsúfolt vonat kisklőtt, több kocsija felfordult, úgy, hogy 30 katona életét veszítette, 40 pedig súlyosan megsebesült.

Halálos szerencsétlenség a leégett malomban. Timișoara. Saját tud. Ortisoarán, amint jelentették, leégett a Román-féle malom. Most takarítják el a romokat és tegnap a malom egyik csomkán maradt fala hirtelen bedőlt és két munkást maga alá temetett. Rövidesen kiásták őket, s a timișoari kórházba vitték, ahol Lapusnițeanu Dimitrie 50 éves napszámos csakhamar meghalt, agyalapi törés következtében, a másik Stitzl Rezső 28 éves munkás sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

SOPRON A VÖRÖS IZGATÓK MEGREGLAZÁSÁT KÖVETELI. Sopronból jelentik: A város törvényhatósága egyhangulag elhatározta, hogy tiltakozik a pest megyei közgyűlésen elhangzott szociáldemokrata nyilatkozat ellen és felirt a kormányhoz a szakszervezetek működésének törvényes keretek közé szorítása és politikai célokra való felhasználásának lehetetlenné tétele céljából. Elhatározta a közgyűlés azt is, hogy a tokiói olimpiára két magyar versenyző kiküldetésének költségeit vállalja és a társörvényhatóságokat hasonló elhatározás végett megkeresi.

*** 100 millió bacillus egy köbméter levegőben,** ehhez hozzávéve a borotválkozás által megtámadott bőr, mindennek mi lehet más a következménye, mint gyulladás, furunkulus, sőtör, stb., amelyek a borotválkozást kínosá teszik. Használjon ezért feltétlenül Rasur Taur szert. Ezen szer nemcsak, hogy megöli a kifejűdött bacillusokat a bőr felületén, hanem egyenesen meggátolja a zöld és sárga színű genny, a furunkulus, karbunkulus, sőtör, stb. előfutárjának keletkezését. A felhorzolt bőrt újra simává teszi és visszaadja neki az ápolat kinézést, amelyre mindenki oly nagy súlyt helyez. A Tarr-szer egy víz-színű, igen kellemesen illatosított fertőtlenítő szer. A fertőtlenítő hatása rendkívül nagy és hosszan tartó. Tegyen egyszer egy próbát Tarr-al. A Tarr a borotválkozást kellemessé teszi és Önből is egy boldog borotválkozó lesz.

FELBORULT EGY AUTOBUSZ JASI UTCÁJÁN. Bucuresti. Saját tud. Jasiban, az erősen lejtős Bulevardul Bratianun egy zsufozásig felt autobus fékszerkezete felmondta a szolgálatot. A kocsi egyre gyorsabban futott s az első kanyarodónál felborult és összetört. Nyolc utas súlyosan megsebesült s többen szenvedtek kisebb sérüléseket.

Az „Utunk” aszkétikus folyóirat októberi száma igen gazdag tartalommal jelent meg. A tartalomról kiemeljük a következőket: Dr. Czapi Gyula: A hőöket is, Krisztust is lássátok meg! — Müller Lajos S. J.: Mennyivel inkább! — Charles S. J.: Adveniat regnum tuum. — Jöjjön el a Te országod! — Franz Xav. Esser S. J.: A katasztrófa. — Dr. R. Mader: Aki a kigyó fejét letiporja. — Dr. Schmidt Béla: A királyi koldus. — Kiss Szaléz O. F. M.: Máriához, Máriával! — Dr. Czapi Gyula: Mit jelent a misekönyvben a „stáció”? — G. L. S. J.: Szomorúság. — G. Dominus vobiscum. — Dr. Czako György: Az angyalok látók. — Max Schmid S. J.: Eljünk Isten előtt! — Irodalom. — A spanyol vörösrulom vívmányai. Népszerű rovatok: Kérdezték? — Felcünk. Kord rt. kiadása. Előfizetési díj egy évre 175 lei. Megrendelhető a „Magyar Lapok” könyvsztyálynál, Oradea, Reg. Carol II. No. 5.

A mohamedánok megtámadták a keresztényeket a siriai francia gyarmaton. Párizsból jelentik: A siriai francia gyarmat fővárosában, Bairutban vasárnap véres vallási villongások voltak. A mohamedánok összeverekedtek egy keresztény csoporttal s lassanként ezrekre emelkedett a verkedők száma. Három embert agyonszúrtak, harmincat súlyosan megsebesítettek. A verkedésnek végül nagyobb katonai csapat vetett véget.

A romániai régi márkatulajdonosokon is segíteni akar egy prágai egyesület. Sok ember esett áldozatul egész világszerte 1921—1923. években a márkaspekulációnak. Mifélek is voltak, akik bedűltek a tömegszuggesztiónak s azt hitték, hogy a legkitűnőbb tőkebefektetés a márkavásárlás. Rengeteg hiszékeny ember, többnyire a pénzhez nem értő ember beugrott és nemcsak megtakarított pénzeszközét fektette bele, de a házat is eladta, csak hogy minél több márkát vehessen. Hogy a pénzemberek, bankok aztán rengeteget vesztek a márká spekulációival, az nem fájdalmas senkinek, fájdalmas azonban az, hogy rengeteg kis embert is bedűtöttek, akik aztán a szép birodalmi ezermarkásokat elteheték szomorú emlékeknek, mert rövidesen egy csomag gyufát sem vehettek rajta. Most azoknak a családotoknak, amelyek megőrizték a nagyapáik Kossuth pénze mellé rakva az ezermarkásokat, némi reményt csillantottak meg Prágából, ahol egyesület alakult arra, hogy a még a világháború előtt kibocsátott s akkor aranyértéket képviselő birodalmi márká tulajdonosai részére kártalanítást eszközöljön ki a német birodalmi banktól. A prágai egyesület körleveleket küldött szét azokba a városokba, amelyekben nagymennyiségű háború előtti márká maradt. A csehszlovák egyesület élén Mandik Jozsef prágai ügyvéd áll s az általa aláírt körlevél a prágai egyesületbe való belépésre kéri fel az 1914 augusztus 1. előtti márkák tulajdonosait. Az aranymárka bankjegyek tulajdonosai ugyanis szövetésbe tömörültek s kártérítési pereket indítottak a német jegybank ellen. Rómában és Amszterdamban 285 millió aranymárka utólagos beváltása iránt folyik a per. A Mandik körlevele szerint a belga nemzeti bankot állítólag már megfelelő megegyezéssel kielégítette a német jegybank. A prágai egyesület dr. Borgida József satumarei ügyvédet bízza meg a romániai aranymárka tulajdonosok tömörítésével. Most már csak azt kellene tudni, hogy miibe kerül ez az egyesület az érdekelteknek, nehogy a leveles többbe kerüljön, mint a hús. A bankokat legkevésbé érdekli, mert azok már régen likvidáltak a márkaspekulációs ügyleteket, tisztán azokról a kisemberekről lehet szó, akik nem spekulációból, hanem vagyonkájuk biztosítása céljából vásárolták márkát és asztalfiókjukban megtartották.

Primo de Rivera fia, akit a vörösök haditörvényszék elé állítottak

Alicantei jelentés szerint José Antonio Primo de Riverát, a diktátor fiát elfogták és haditörvényszék elé állították

*** Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egynekél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a bélmozgást csakhamar megélénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.**

BETÖRTEK AZ ARADI MAGYAR PÁRT IRODÁJÁBA. Arad. Saját tud. Vakmerő betörők garázdálkodtak a Magyar Párt aradi igazgatóság központi irodájában. A betörők alkalmas segítségével hatoltak a helyiségbe, ahol feltörték a kézipénztári fiókjait s annak tartalmát, valamint két értékes függőnyt és minden elemelhető apróságot magukkal vittek. Frankl Alfréd a párt főtitkára jelentést tett a betörésről a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. A párt károsodása több ezer lei.

Két katonai szerencsétlenség Svájcban. Bernből jelentik: Hétfőn két súlyos katonai szerencsétlenség történt Svájcban. A hisrei gyakorlóterén fölrobbant egy aknavető. Egy katona szörnyen halt, egy súlyosan megsebesült. Egy hadianyaggyárban egy rosszul töltött lövedék robbant fel és három embert megölt, egyet súlyosan megsebesített.

Lemondott a satumarei Kereskedelmi Társulat elnöke. Saját tud. Kereskedő körökben kínos hatást keltett Tisca Emil bankigazgatónak, a Suta Demeterhez, a Kereskedelmi Társulat elnökéhez intézett levele, amelyben bejelentette lemondását a Kereskedelmi Társulattól viselt elnöki tisztségről. A Kereskedelmi Társulat vasárnapi értekezletén elhatározták a segélyegylet megalapítását. Tisca Emil elnök ezen az összejövetelen nem említette lemondási szándékát, csak hétfőn tudatta levélben.

Ötvennégyfokos melegvízre bukkantak az inkei furásoknál. Budapestről jelentik: A somogyi Inke mellett egy angol társaság által folytatott olajkutatási munkálatok során 2100 mélységből olyan tünetek mutatkoztak, amelyek azt mutatták, hogy hiábavaló az olaj utáni kutatás. A társaság mérnökei azonban mégis tovább furattak és most 2200 méter mélységből 54 C. fokos víz tört elő. Mintát küldtek a Budapesti Vegyvizsgáló Intézetnek annak megállapítására, hogy a víz milyen anyagokat tartalmaz és hogy lehet-e szó gyógyfürdő létesítéséről.

Szabályozzák a gépjárművek nemzetközi országúti forgalmát. A Touringclubok Nemzetközi Szövetségének Montecarloban tartott kongresszusán több érdekes tervet fogadtak el, amelyek közül a legjelentősebb a london—istambuli transzkontinentális ut állandó nemzetközi bizottságának megalapítása. A javaslatok közül említésre méltó a nemzetközi gépkocsiforgalom világtitási problémáját. A franciák elrendelték, hogy francia földön a hazai gépkocsik sárga színű fényzőröt kötelesek használni. Több állami megvizsgálta a sárga fény használhatóságát s ezek a kísérletek kedvezőtlen eredménnyel végződtek. Egyelőre tehát továbbra is a fehér fény marad, nemzetközi viszonylatban, érvényben. A kerékpárosok a jövőben kötelesek lesznek fehér színű sárhányót használni, amelyről nem maradhat el a vörös színű, ugynevezett macskaszem. Belgium, Hollandia és Dánia már be is vezette ezt az új kerékpár-megvilágítási rendet. Az autók jogvédelmi kérdéseit is tárgyalta a kongresszus és elhatározták, hogy bebiztosítják a gépkocsivezetőket az ellenük külföldön folytatásban tet esetleges bünyügyi eljárások (gázolás, közlekedési kihágás) költségeire is. Rendezik a vasúttársaságokkal az autók szállítási díját. Ha a gépkocsitulajdonos például rossz utak miatt vonatra ül, a vonatnak kedvező díjszabás mellett a gépkocsit is fel kell vennie. A kongresszus be szervezi a touringclubokat arra is, hogy az egyes országok idegenforgalmi érdekeit céltudatosan, sértő hírekkel szemben védekezhessenek. Például elterjesztették Európában azt a valótlan rühürt, hogy a Balaton mentén gyermekparazitisz lépett fel. Több vámokmányi kérdés is szerepelt a kongresszus tárgysorozatán. Az öt világrész időszéri idegenforgalmi és turisztikai kérdéseinek megvitatására a touringclubok nemzetközi szövetsége jövőre Párizsban tartja meg legközelebbi kongresszusát.

A kiadáshivatal üzenetei

Schwaiczner B., Mediașul Aurit, B. előfizetése a küldötti összeggel 1937 március 1-ig nyert rendezést.

Csathó Ferenc pléb. Kérdésses könyv raktáron nincs.

Száva Lajos, Alba-Iulia. Levelét részletes megválaszolás végett áttették a premontrai rendfőnökséghez.

Forgalomba került az új
DREHER—HAGGENMACHER
ŐSZI SÖR
Kérje mindenütt!

KÖZGAZDASÁG

Nehezen sikerül a Kereskedelmi és Iparkamarák igazgatótanácsainak megalakulása

Mint az előjelekből sejthető volt, a kereskedelmi és iparkamarai választások sima lebonyolítása akadályokba ütközött. Egyezményes választási listákkal próbálták kísérletezni az előmunkálatokkal megbízott szervek. — a legtöbb kamarai kerületben azonban annyi ellentétes érdek csanott össze, hogy az úgynevezett hivatalos listák mellett egyéb célkitűzésű csoportok egész listazuhattal árasztották el a választási terepet. A kamarák hivatalos tényezői szempontjából az egyezményes lista lévén a „favorit”. — arra törekedtek, hogy azt mindenáron győzelemre segítsék, vagyis az igazgatótanács megalakulásának egyhangúságát biztosítsák.

Mi sem fermészetesebb, minthogy a mellőzött listák benyújtói ilyen megoldásba bele nem nyugodtak és a jogorvoslatok valóságos lavináját indították meg. Ez idő szerint az a helyzet, hogy

minden Kereskedelmi és Iparkamaránál megtámadták a választásokat. Egyedüli kivétel az oradeai kamara, melynek csak egyetlen listája volt s éppen ezért igazgatósági tanácsának megalakulása jogerős.

Annál nehezebb a helyzet a fővárosban, az összes önkormányzati kamaráknál, sőt a kapcsolatos részeken is, melyeknek különféle pártárnyalatai és érdekközösségei elszántan harcolnak a kamarai képviselőkért. A benyújtott fellebbezések az alakszerűségek megsértésének indokából kéri a hivatalos listák alapján történt „választások” hatálytalanítását. A jogorvoslat kérdésében bírói fórum dönt. Addig azonban hosszabb idő telik el. Pedig a kamarák nehezen várják, hogy a nagyon is szűk-körü időszaki bizottságok helyébe az igazgatótanácsok lépjenek, noha ezek önkormányzati joga is lényeges főtámaszra szorulna.

A felszámolás alatt levő brasovi ipartestület részletes tájékoztatása az iparüzési okmányok átcseréléséről

Braşov. Saját tud. A felszámolás alatt levő brasovi ipartestület az iparigazolványok, engedélyek és munkakönyvek becserélésével kapcsolatban a következőket közli:

A meglévő igazolványoknak mesterkönyvre való becseréléséhez 8 lei okmány és 1 lei repülőbélyeggel ellátott kérvényt kell a munkakamara-hoz benyújtani, amelyhez a következő okmányok mellékelendők: 1. A régi iparigazolvány eredetiben. 2. A régi munkakönyv, vagy ennek hiányában egy igazolvány attól az iparhatóságtól, mely a munkakönyvet kiadta, hogy munkakönyve volt. 3. Születési anyakönyvi kivonat. 4. Állampolgársági igazolvány. 5. Lakhely bizonyítvány a népesedési hivattól. 6. Házassági anyakönyvi kivonat. 7. Ötven leiről szóló nyugalma betegsegélyező pénztártól. 8. Tizennyolc leies okmány. és 2 leies repülőbélyeg az új mester-

könyvre. 10. 3 db 6x9-es fénykép.

A 3., 4., 5. és 6. pontok alatt feltüntetett okmányokat a mesterkönyvnek iparengedélyre való becserélése alkalmával is be kell nyújtani (tekintve, hogy a régi iparengedélyt először mesterkönyvre kell becserélni, majd a mesterkönyv birtokában az új kérvénnyel kell az új iparengedélyt kérni), szükséges tehát, hogy minden iparos az okmányok beszerzése alkalmával a már feltüntetett iratokat két példányban készíttesse el, viszont a fényképekből is 6 darabot készítessen.

A segédkönyvek becseréléséhez felbélyegzett kérés nyújtandó be a következő iratokkal: a régi munkakönyv, valamint a fenti 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. és 10. pontok alatt felsorolt iratok.

Az iparigazolványok és munkakönyvek becserélésének határideje október 30.

het ró a községek vezetőségére, mindazonáltal a kiskereskedők nem nyugodhatnak bele, hogy

egyeseknek adóját 150—200 százalékkal is emelték tavaly óta.

Ép ezért az ülésen elhatározták, hogy tiltakoznak a túllerhelés ellen és küldöttséget indítanak a pénzügyminisztériumba, amely közbenjár a súlyos panaszok mielőbbi orvoslása érdekében. Végül elhatározták, hogy a szindikátus utasítja tagjait a felemelt adók mielőbbi megfellebbezésére, továbbá átirattal fordul a többi városbeli tagozatokhoz, felszólítva azok tagjait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a november 8-iki országos kongresszuson.

Új román-osztrák kereskedelmi egyezmény készül. Október hó második felében Bucureşti és Bécs között új román-osztrák tárgyalások indulnak meg, a két ország közötti külkereskedelmi, árucere és fizetési egyezmény megkötése céljából. A megbeszélések előreláthatóan október 20-án kezdődnek s az érdemi tárgyalásokon Romániát Gheorghiu keresk. államtitkár, Dumitrescu vezérigazgató, E. Marian, a külkereskedelmi intézet igazgatója, valamint a külügyminisztérium részéről Caranfil gazdasági igazgatóvezető képviselik. A fővárosi lapok közlik Brunet osztrák kereskedelmi tanácsosnak Pop Valér miniszter előtt tett kijelentését, mely szerint az osztrák és a román külkereskedelmi statisztika áruforgalmi kimutatásai között feltűnően lényeges különbség mutatkozik. A különbséget okát eddig nem sikerült megállapítani, de az osztrákok ebben a ténnyben látják azokat a zavaró tényezőket, amelyek a két ország kölcsönös külkereskedelmi forgalmában többször felmerülnek.

Az aradi és aradmegyei kiskereskedők tiltakoznak a kormánytól a túladóztatás miatt

Arad. Saját tud. Az Arad és Vidéki Fűszerkereskedők Szindikátusa vasárnap délelőtt választmányi ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy

a szindikátus fennállásának tízéves fordulóját november 8-án ünnepélyes külsőségek között országos kongresszus keretében tartják meg.

A kongresszus iránt a kiskereskedők körében országsszerte élelnek érdeklődés nyilvánul meg, tekintettel arra, hogy az összejövetel alkalmat nyújt rá, hogy

a kereskedők sérelmeiket megvitatva, sürgősen foglaljanak állást panaszaik orvoslása érdekében.

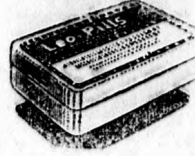
A választmányi ülés egyébként az országos kongresszus részleteinek megvitatásán kívül több fontos adóügyben foglalt állást. Így többek között sérelmesnek mondták ki a pénzügyminiszter azon rendeletét, hogy

az adótvény alapján a kiskereskedők adóját 2 százalékkal felemeli. Ennél is súlyosabb sérelem, hogy a falusi kiskereskedőkre olyan magas községi adót vetettek ki, amely valósággal gazdasági romlásba juttatja a csekély jövedelmű kiskereskedőket.

Az adóemelést főképpen az új közigazgatási törvénynek tulajdonítható, amely több ter-

MÁJBETEGEK

SZÁMÁRA igen fontos, hogy a hashejto a bélfalakra enyhén hasson. A LEOPILLS, kizárólag növény anyagokból készült preparátum, a májbetegek ideális hasbajtója!

LEOPILLS

Dobozokban 30 és 80 leiert minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

A háztulajdonosok jelentsék be a lakók házbérét, hogy az „adószökevényeket” kinyomozhassák a pénzügyi ellenőrző közegek

Timişoara. Saját tud. Bucureşti forrásból származó híradások jelentek meg a sajtóban, amelyek szerint a háztulajdonosok október hónap folyamán jegyzéket kötelesek a pénzügyigazgatóságokhoz beterjeszteni, mely lakók jövedelmét tünteti fel. A háztulajdonosok egyesülete ezzel kapcsolatban azt az érdekes felvilágosítást közli, hogy nem a lakók jövedelmét, hanem bérleti összegük nagyságát kell bejelenteni.

A háztulajdonosok egyesülete szerint az 1934. év áprilisában megjelent törvény elrendeli, hogy háztulajdonosok, szállodások s mindazok, akik bérletbe adnak ki lakásokat, évente januárban jegyzéket tartoznak beterjeszteni a pénzügyhöz. A jegyzékbe fel kell venni a lakók nevét, foglalkozását és a fizetett bérösszeg nagyságát. Ez intézkedés célja, hogy a listának a megadóztatásokkal való összehasonlítása alapján a bérletkötők között az adószökevényekre („evazionist”) ráláthatjanak. Ugy kell ezt elképzelni, mondják a háztulajdonosok egyetében, hogyha valaki munkanélküliként szerepel például, viszont megállapítják, hogy ötvenezer lei házbért fizet, az ellenőrző adóközegek nyomozni fognak abban az irányban, vajjon honnan fizeti az ötvenezer leit, illetve mincse-e mégis jövedelme? A lakók jegyzékét január folyamán ezidén is be kellett volna terjeszteni. Sok háztulajdonos azonban nem ismeri az intézkedést és annak a célját. Sokan pedig attól tartanak, hogy reájuk nézve járhat a jegyzék valamelyes hátránnyal.

A bucureşti híradás így annyit jelent, hogy azok a háztulajdonosok, akik a jegyzék benyújtását elmulasztották, október folyamán még módjukban áll a kimutatás előterjesztése. A pénzügyigazgatóságok ugyan nem érkezett eddig ilyértelmű intézkedés, de valószínű, hogy az rövidesen befut. Tavaly is hasonló „amnesziát” adtak, s akik a póthatáridőben a felhívásnak eleget tettek — minden esetben mentesültek a házdó kétszeresét kitevő pénzbírság fizetése alól.

Az Olaszország ellen irányult megtorlások megmaradt lírakészletéből hadtickeket fizet Románia. Bucureştiből jelentik: A pénzügyminisztérium engedélyezte, hogy abból a 80 millió lírát kitevő összegből, mely az Olaszország elleni megtorlások következtében befagyott követeléseként fekszik, 30 millió lírát olaszországi hadiszermegrendelések kifizetésére fordítsanak. A tranzakció lebonyolítására a román Nemzeti Bank kapott megbízást. Ezzel a kormányközi meg egyezésem alapuló rendelkezéssel a kiviteli vállalatok Olaszországban befagyott követeléseik egy részéhez hozzájuthatnak.

A kereskedelmi utazók nemzetközi nagygyűlése Budapesten lesz. Budapestről jelentik: A Magyar Kereskedelmi Utazók Országos Egyesülete közgyűlést tartott, amelyen az elnöki közlések során köztudomásra jutott, hogy az utazók nemzetközi kongresszusának színhelye 1937-ben a magyar főváros lesz. Az előkészületek már megkezdődtek s Budapesten a világ minden tájáról összeseregleg több ezer főnyi látogatóra számítanak. A nagygyűlés különben egybeesik a Magyar Kereskedelmi Utazók Országos Szövetségének félszázados alapítási évfordulójával.

SPORT

Az angolok elleni készülődés jegyében

Szorgalmas munkában a magyar labdarugók

A magyar futballsport az utóbbi idők jó eredményeinek köszönheti az angolok meghívását, amelyért az összes európai államok vetélkedtek

Budapest, október 5.

A magyar labdarugásban az angol labdarugó szövetség meglepetésszerű meghívása váratlan fordulatot teremtett. A december 2-án Londonban eldöntésre kerülő mérkőzés a hátralevő hét hét alatt lényegesen befolyásolja az őszi forduló műsorát. Bár még végleges megállapodás nincs a Nemzeti Liga egyesületei között, mégis nagyon valószínű, hogy az őszi évadot a sorsolásban eredetileg megállapított határidőnél korábban fogják befejezni.

Az őszi forduló mérkőzéseinek siettetése egyrészt alkalmas arra, hogy a labdarugó csapatok és azokban a válogatott képességű játékosok fokozottabb és koncentráltabb munkát végezzenek, másrészt a londoni mérkőzés után bekövetkező nagyobb időtartamú téli pihenő lehetőségét nyújt a külföldi túrák lebonyolítására. Az angol mérkőzés hatása mindenképpen jótékony lesz a magyar labdarugó csapatokra. Pusztán a meghívás ténye is elég ahhoz, hogy külföldön szívesebben lássák a magyar csapatokat, mint az előző években, ezenfelül a Londonban elérhető jó eredmény, amely alatt nem is győzelmet értünk, mindenképpen emelni

fogja a magyar csapatok nemzetközi megbecsülését.

Az egyesületek, az eddigi tervek szerint, a lehető leggyorsabb tempóban bonyolítják majd le bajnoki programjukat, más mérkőzést nem is vállalnak, az MLSZ viszont kedvező auspiciumok mellett indíthatja útnak a válogatott legénységet, mert a válogatott játékosok legnagyobb része az őszi évadban elég sűrűn szerepelhet országok közti mérkőzéseken. Eddig az osztrák—magyar és a román—magyar mérkőzés foglalkoztatta a válogatottakat, öt nap múlva már a csehszlovákok ellen Prágában szerepelnek az Európa Kupa keretében. November második felében valószínű, hogy létrejön a jugoszláv—magyar válogatott mérkőzés is Belgrádban, úgyhogy négy válogatott mérkőzés és edzés fogja megelőzni a londoni utat.

Az angolok meghívása nemcsak a Budapest—Cluj-mérkőzés eredményén, hanem az MLSZ szokatlanul élénk munkakedvén is meglátszik és a hátralevő időt minden tényezőnek megértő együttműködése fogja betölteni a londoni szereplés minél nagyobb sikere érdekében.

Megválasztották a futballszövetség központi bizottságait

Bucurestiből jelentik: Az FRFA rendkívüli közgyűlése alapszabálymódosító is volt. A közgyűlésen 702 egyesület képviseltette magát és minden komolyabb vita nélkül megszavazta az alapszabálymódosítást. A közgyűlés a Biroul Federalba a következő tagokat küldötte: Davila alezredes, Farcasanu Nicolae, Lucescu és Silbermann. A központi bizottság tagjai lettek: Tilea, Marinescu, Capatina, Fulga, Nedelcovici, Savulescu. Pótagok: Radu Istrate, Iancovici professzor és Brabat dr.

Tegnap a Comitetul Federal ülésezett, amely az új bizottsági tagokat jelölte ki. A központi bizottság elnöke ezek szerint Tilea Viorel lett. Alelnökök: Marinescu és Davila. Tagok: Capatina, Fulga, Dragulescu, Nedeleanu, Farcasanu, Lucescu, Birescu, Stoianescu. A fellebbezési bizottságba a következők kerültek: Elnök: Belogiu. Tagok: Paduraru, Reuss, Rotariu, Mayer, Brande, Schileriu. Ezek valamennyien ismeretlenek a sportéletben, de a bucuresti bíróságok jogvégeztel tagjai, akik tehát érdektelen egyének.

A ligaelnökök a következők: Dr Brate (Északi), Juga Livius (Nyugati), Bucur Bârsu (Déli), Parthenie (Keleti). Szövetségi pénztáros: Iliagan Eugen dr. Nemzeti Bajnoki Bizottság: Elnök: Radu Istrate. Tagok: Stoianescu, Nese, Romcavieanu, Pacuraru. Román Kupa Bizottság: Elnök: Codreanu. Tagok: Petrovici, Rosenberg, Nebusecu, Popa. Biróköldő Bizottság: Elnök: Lucescu. Tagok: Ceureanu, Popa.

Megkezdődtek a Balkán-céllévő bajnokságok. Athénból jelentik: Nagy ünnepélyességgel nyitották meg a Balkán-országok céllévő-bajnokságát. A megnyitó ünnepélyen megjelent Metaxas görög miniszterelnök, valamint az athéni román, jugoszláv és bolgár követek.

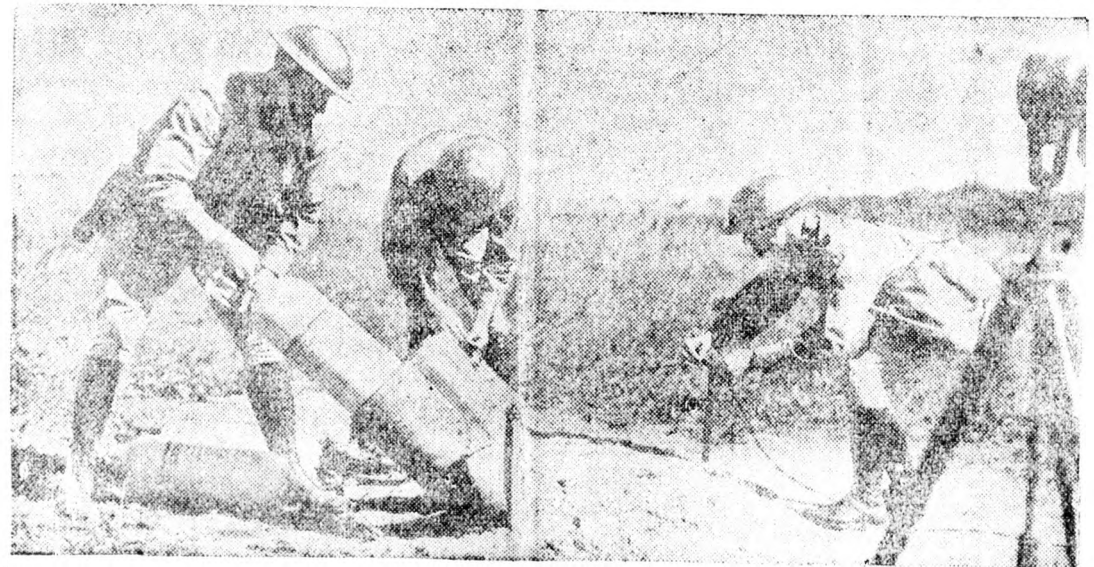
Taieb legyőzte Lengyelt. Tuniszból jelentik: A Budapesti FAC uszói Tuniszból utolsó afrikai versenyükön indultak. 200 m. gyorsan Csik 2 p. 20.8 mp-t uszott, 100 m. háton Lengyel 1 p. 12.7 mp-t, de ez nem volt elég az 1 p. 12.3 mp-vel győző Taieb megelőzéséhez. A BEAC vízipóló csapata 6:1-re verte a tuniszi csapatot.

Olaszország—Franciaország 59:44. Párizsból jelentik: Az olasz—francia hölgy atlétikai viadalon az olaszok 59:44 arányban győztek.

Az angol teniszszövetség vezetnek a franciák ellen. Londonból jelentik: Az angol-francia fedettpálya teniszmérkőzésen 7:3 arányban vezetnek az angolok. Austin 6:0, 6:2 arányban győzött a fedettpályán még mindig nagyszerű Borotra ellen.

Angliában már jég-hokkiznak. Londonból jelentik: Az angol fővárosban megindult a jég-hokki-idény. Az első mérkőzésen a Wembley Lyons 3:2 arányban győzött a Monarchs ellen.

DAVID NEM BÜNÖS. Bucurestiből jelentik: A futballszövetség intézőbizottságának tegnapi ülésén nyújtotta be jelentését Chiriceanu a David elleni vizsgálat megejtésére Oradeára kiküldött szövetségi biztos. Chiriceanu jelentésének lényege az volt, hogy David az orvosok egybehangzó megállapítása szerint tényleg megsérült a Magyarország elleni mérkőzés első félidőjében, ezt jelentette is Radulescu válogatott bizottsági tagnak, aki erre úgy intézkedett, hogy helyét Pavlovici foglalja el. A jelentést a szövetség intézőbizottsága tudomásul vette és megszüntette David ellen a további eljárást.

Elektromos-szerkezetű gázhombavető az amerikai hadsereg tulajdonában. Maryland államban (U. S. A.) kémiai katonaiskolát nyitottak. Ott kísérleteztek első ízben a képünkön látható elektromos gázhombavető készülékkel

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5

Apechírdetések

Lakás

A róm. kat. püspöki palotával szemben Briand-u. 18. sz. modern háromszobás magánház november 1-től bérbeadó a püspökségi gazdasági hivatalnál.

Kiadó

Strada Delavrancea 43. három szobás öszkonfortos modern lakás novemberre. Sztarill.

Kiadó

kétszobás alkovos lakás, fürdő. és előszobával, kertes házban, november 1-re. Oradea, Str. Joan Ciordas 38.

Kiadók

uj házban egyszobás, fürdőszobás és 3 szobás lakások. Oradea, Ciocogariu-utca 35-a.

Kiadó

egy háromszobás, öszkonfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. szánt.

Kiadó

egy udvari szoba-konyha, speizos lakás, öszkonfortos mellékhelyiségekkel november 1-re. Str. Eliade Radulescu No. 13.

Alkalmazás

Fiatál

fűszeres vagy csemegés segédet, aki románul beszél, felvesz az Orás-cég, Oradea, Str. Tache Jonescu 48. sz.

Jól fiző

háztartáshoz értő nő október 15-re állást keres. Oradea, Str. Răului 2. szám.

Textiles

és rövidáru kiszolgáló 15-re helyben vagy vidékre állást keres. Szabó József, Oradea, Str. Hilária 2-a.

Jobb mindenek azonnalra főlvetetik. — Oradea, Str. Take Jonescu 41. Kapuval szemben.

LAPARUSITASRA emberek magas százálékkal felvételnek. Jelenkezés a kiadóhivatalban.

Adás-vétel

Pálma

eladó. Oradea, Str. Pasteur 79. szám.

Egészen új

felöltő és jókarban levő öltöny eladó. Oradea, Str. Oltenia No. 29-a.

Eladó

jókarban levő őszi-tavaszi felöltő és egy téli kabát. Oradea, Parcul Alba-Iulia No. 6.

Eladó cimbalom

Str. Porumbelului 11. alatt. Pollmann.

Eladó

jó karban lévő sötét-kék női télikabát, kisebb alakra. Cim: Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5. Szabó J.

Jókarban

levő fekete női télikabát eladó. Oradea, Str. Delavrancea 16. szám.

MAGAS

árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Használt

ebédlő butorok és egy szobakályha eladók. — Oradea, Strada Ciocogariu 30. szám.

Különféle

Egyedülálló,

önállóan dolgozó közművest, fizetés és teljes ellátással felvesz az Orás-cég, Oradea, Strada Tache Jonescu 48. szám.

Birtok-bérlés

Kellő garanciával rendelkező gazda bérbévenne 200 hold és annál nagyobb birtokot. — Részletes ajánlatok „Sürgős” jellegre a kiadóba kéretnek.

Oktatás

Zenker Margitnál újabb szabászati és varrótanfolyam kezdődik október 15-én. Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 44.